Dayanışma

EKİM 1984 — SAYI: 27 — 2,-DM

Bu sayımızda

☐ Büyük Ekim Devrimi'nin 67. yılı s.4 ☐ Kürt Halkına karşı saldırılar s.2 ☐ Ulusal Grev s.3
☐ Şevket-Halit örnek sözleşmesi s.3
☐ M.Ali Birand'ın kitabı: 12 Eylül s.8 ☐ Alman Demokratik Cumhuriyeti s.10

Onbinler yürüdü . . .

BARIŞ!. BARIŞ!.

F.Almanya'da bu yıl yapılan ve yeni atom füzelerinin yerleştirilmesini, Federal hükümetin silahlanma ve buna bağlı olarak askerlik süresini 18 aya çıkarma politikalarını hedef alan barış gösterilerine 400.000 kişi katıldı.

20 Ekim günü yapılan barış gösterilerine komünistlerden kilise çevrelerine kadar toplumun değişik kesimlerinden insanların kitlesel olarak katılımı, barışın siyasi görüşleri ne olursa olsun tüm insanlığın ortak davası olduğunu bir kez daha kanıtladı.

Bu yılki barış gösterilerinde Duisburg ile atom füzelerinin 1986 yılında yerleştirilmesi planlanan Hasselbach arasında oluşturulan insan zincirine 100.000 kişi, Stuttgart'da yadaha açıyor. Silahlanmanın sürekli iş yeri sağladığı doğru değildir. Gerçek olan daha az silahlanmayla daha çok işyeri sağlanacağıdır."

Yine Bonn'da konuşan SPD'li Saarbrücken belediye başkanı Oskar Lafontaine Federal hükümetin silahlanma ve gerginlik politikalarını eleştirdikten sonra sözlerini şöyle bitirdi: "Bir gün politik çoğunluk sağlanacak ve atom silahları F.Almanya'dan kaldırılacaktır. Biz bunun için mücadele ediyoruz."

pılan yürüyüş ve gösterilere de 300.000 kişi katıldı.

Barış gösterileri esnasında yapılan çeşitli konuşmalarda barış güçlerinin talepleri ve mücadele hedefleri dile getirildi ve barış mücadelesinin atom füzelerinin F.Almanya topraklarından sökülüp atılmasına kadar daha da yoğunlaşarak süreceği vurgulandı.

Bonn'daki gösteride konuşan IG Metall sendikası yönetim kurulundan Horst Klaus, sendikal hareketin barış mücadelesindeki taleplerini şöyle dile getirdi: "Eski politikalar ve yeni silahlar çok pahalıya mal oluyor. Leopard tanklarına verilen her mark sosyal sigortanın kasasından çıkıyor. Ve her sıkılan kurşun belediyelerin bütçesinde bir delik

(Devamı 9. sayfada)

F. Almanya'da başbakanlığın fiyatı 1,700,000 DM

Federal parlamento başkanlığı görevinden ayrılmak zorunda kalan CDU'lu Rainer Barzel'in, Helmut Kohl'e başbakanlık yolunu açmak için 1973 yılında parti başkanlığından ayrılmasının karşılığı olarak çokuluslu ünlü Flick tekelinden 1.700.000 DM rüşvet almasının açığa çıkmasıyla gelişen skandal üzerindeki sis perdesinin aralanmaya başlamasıyla, Flick tekelinden sadece Barzel'in değil, başka politikacıların da değişik dönemlerde rüşvet aldığı açığa çıktı. Böylece "demokrasi ve insan hakları" çığırtkanlığının ayyuka çıktığı Batı kapitalist dünyasında tekelci devlet kapitalizminin nasıl işlediğini ve tekellerin kendi çıkarlarını kollayan burjuva politikacılarını nasıl "kitabına uydurarak" paraya boğduğunu bu konuda yazılacak hiçbir teorik kitap bu kadar açık ve çarpıcı biçimde gözler önüne seremezdi.

25 Ekim tarihli "Stern" dergisinde çıkan bir yazıda

Flick tekelinden rüşvet alan politikacılardan bazılarının isimleri cumhuriyet savcılığındaki bir listeye göre şöyle; CDU: cumhurbaşkanı Weizsäker(95.000 DM), başbakan Helmut Kohl (665.000 DM), Aşağı Saksonya eyaleti başbakanı Ernst Albrecht, maliye bakanı Stoltenberg, CDU eski genel sekreteri Biedenkopf, CDU/CSU meclis grubu başkanı Dregger, Almanlararası Sorunlar Bakanı Heinrich Windelen. CSU: Bavyera eyaleti başbakanı Strauss(2,53 milyon DM), içişleri bakanı Zimmermann. FDP: parti baş-

(Devamı 9. sayfada)

ASKERLİK 18 AYA ÇIKARILIYOR

Almanya silahlanıyor

Kohl-Genscher gerici hükümeti askerlik süresini 18 aya çıkarma ve toplam harcamaları ikibin yılına kadar 1 bilyon (bin milyar) DM tutacak süper modern silahlar alma kararı aldı.

F.Almanya barış güçlerinin büyük tepkileriyle karşılanan bu kararın esas olarak kimlerin çıkarına hizmet ettiği, en son parlamento başkanı Barzel'in görevinden çekilmesiyle sonuçlanan Flick rüşvet skandalı göz önüne alınırsa daha iyi anlaşılır.

Hükümetin aldığı silahlanma ve askerlik süresini uzatma kararının en önemli noktaları şöyle:

* Askerlik süresi 1989'dan itibaren 15 aydan 18 aya çıkarılacak, bu süre askerlik yükümlülüklerini kamu kuruluşlarında çalışarak yerine getirmek isteyenler için 24 ay olacak
* Federal ordunun ihtiyat sayısı eskiden olduğu gibi 1,25 milyon kişiden kalacak, muvazzafların sayısı 90'lı yıllarda 456.000 olacak.
* Askerlik süresinin uzatılması bu yasama süresinde kanunlaştırılacak.
* Tank birliği 2000 "Leopard 3" taarruz tankı alınarak modernleştirilecek.
* 200 adet topçu-roket sistemi (MARS) alınacak.
* 200 adet savaş helikopteri (PAH II) alınacak.

(Devamı 9. sayfada)

Yabancı düşmanlığına karşı yürüyüş görkemli geçti

13 Ekim günü yapılan "Irkçılığa ve Yabancı Düşmalığına Karşı Yürüyüş", Köln Katedrali önündeki bir miting ve yine Köln spor salonunda büyük bir kalabalığın katıldığı dayanışma konseriyle sona erdi.

F.Almanya'da ilk defa yapılan ve Almanların büyük ilgisini ve katılımını sağlayan yürüyüş sırasında, İçişleri Bakanı Zimmermann'ın yeni yabancılar kanunu taslağı kınandı ve yabancıların Almanlarla eşit ekonomik ve sosyal haklara sahip olması talebinde bulunuldu.

3000 kişinin katıldığı Köln Katedrali önündeki mitingte konuşan IG Metal sendikasından Werner Welskop konuşmasında şöyle dedi: "Yabancı vatandaşlarımızın artık ikinci sınıf vatandaş muamelesine uğramaması için ve tehlikeli ırkçılığa ve yabancı düşmanlığına karşı mücadele ediyoruz."

Yürüyüş ve miting sonunda Köln spor salonunda yapılan ve 6000 kişinin katıldığı dayanışma konseri oldukça görkemli geçti. Konsere aralarında Udo Lindenberg, Cem Karaca, Rena Demirkan, Sergio Vesely, Herbert Grönemeyer, Wolfgang Niedecken, Klaus Lage. Ina Deter ve Melike Demirağ'ın da bulunduğu yerli ve yabancı birçok sanatçı katıldı.

Dayanışma

Anatomi

Türkiye'de faşist bir devlet var. Bu, dünkünden farklı bir devlet. Dolayısıyla, devlet hayatına ilişkin ve dünden çok daha değişik görüntülerin ve işleyiş biçimlerinin ortaya çıkması da çok doğal.

Kimi yazarlar, özellikle faşizme övgüde dozu bir hayli yüksek olanlar, örneğin Milliyet Gazetesi başyazarı Mehmet Barlas, yahut Tercüman yazarı Rauf Tamer gibi sicilli demokrasi düşmanları, bu yeni devlet yapısına övgü dizmekte yarışıyorlar.

Temel görüntü şudur ve buna övgü dizilmektedir: Evren'le Özal, yahutta hükümetle Çankaya arasında "uyumlu ve yararlı" bir iş bölümü vardır. Ekonomik sorunlarla hükümet uğraşmaktadır, güvenlik ve asayişle ilgili sorunları da Cumhurbaşkanı ve Cunta Konseyi birlikte üstlenmişlerdir. Biri diğerinin işine karışmamaktadır. Dolayısıyla "işler iyi gitmektedir"!

Biraz daha yakından bakalım. Bugünkü Cumhurbaşkanı ve "Konsey"in varoluş gerekçesi 12 Eylül askeri faşist darbesidir. Bu devletin bütün alanlarına egemen kılınmış kurum, her hangi bir temsili seçime ve halk iradesine dayanmamaktadır. Öbür yandan, bu parlamento ve hükümet, sınırları Evren Cuntası tarafından çizilmiş bir hayat hakkına ve görev sahasına mahkum bulunmaktadır. Dolayısıyla, "işbölümü" gibi görünen şey, keyfi yahut rıza ile benimsenmiş bir durum olmayıp, doğrudan 12 Eylül faşist darbesinin devlet yaşamına ilişkin olarak belirlediği bir sonuçtur. Yani, "sivil görünümlü" devlet organlarından parlamento, hükümet, siyasi partiler ve yargı kuruluşları, faşist bir anayasanın, merkezine Cunta'yı oturtarak çizdiği konumlarında, tek bir olgunun, Cunta olgusunun tamamlayıcı unsurlarından başka bir şey olamazlar. Görevleri sınırlı, fonksiyonu dar ama şeklen yasama ve yürütmeyi, yani demokrasinin en temel fonksiyonlarını üstlenmiş, lakin gerçekte bunlar yerine sadece ekonomik görevlerle techiz edilip bırakılmış bir parlamento ve hükümet, örneği Brezilya ve Arjantin gibi ülkelerde denenmiş, bakanları sekreter ve hükümeti Cunta sekretaryası derekesinde örgütleyen klasik bir faşist devlet modelidir. Bu model içinde her gün genel seçim yapılsa ve parlamento yenilense bile, devlet aynı kalacak, Cunta her şeyde son söz sahibi olmaya devam edecektir. Burada halk kitlelerinin iradesi, "zurnanın arka deliği" bile olmayacaktır.

"İşte demokrasi" demeye dili varmıyanların "işte güzel bir işbölümü" diyerek faşizme düzdükleri övgü dikkatten kaçmamalıdır. İşler iyi gitmektedir(!) Evet ama faşizm için. İşlerin halk yararına iyi gitmesi için, bugünkü egemen siyasal kompozisyona temel teşkil eden 1982 faşist anayasasının yırtılıp atılması, onun üzerinde yükselen kurumlaşmanın yerle bir edilmesi gerekmektedir.

Demokrasi, devlete ilişkin bir anatomi meselesidir.

Vural Arıkan olayı

Maliye ve Gümrük Bakanı Vural Arıkan Meclis'te son yaptığı konuşmadan sonra Özal'ın önerisi ile Kenan Evren Tarafından bakanlıktan azledildi.

Bilindiği gibi Arıkan, Kapıkule yolsuzluğu konusunda gözaltındaki memurlara işkence yapıldığını belirterek uzun süredir İçişleri Bakanı'nı ve mekanizmasını suçlamaktaydı ve ANAP yetkilileri tarafından sürekli marke edilmekteydi. Hatta bu konuda yaptığı çıkışları önlemek için bizzat K.Evren tarafından köşke çağrılarak kulağı bile çekilmişti.

Arıkan'ın yaptığı yeni çıkış ve belli devlet organlarına ya da yetkililerine yönelttiği açık-kapalı suçlamalar, rejimin çok önem verdiği "devletin itibarını" sarstığı için, Arıkan'a daha fazla tahammül gösterilemedi.

Olayın gelip düğümlendiği yerde, Arıkan'ın azledenlerin asıl önem verdikleri nokta işte bu "devletin itibarı" cilasıydı.

Aslında burjuva anlamda bile bu devletin itibarı yoktur. Rüşvet, yolsuzluk, görevi kötüye kullanma, polis işkencesi ve bilcümle çürüme bu devletin belirgin özellikleri arasındadır. Nitekim Arıkan olayı da bunu göstermektedir. Kapıkule gümrüğündeki yetkililer, ucu bakanlığa kadar uzanan büyük çaplı bir yolsuzluk içine girmişlerdir. Parayı kaptıranların kurcalamasıyla ve devlet üst kademelerindeki bazı şuç ortaklarının emriyle gümrükçüler tutuklanmış ve işkence edilmiştir. Olay bir yanıyla tabanda rüşvetçi gümrükçüler ile işkenceci MİT'çiler arasındadır. Fakat Arıkan'ın hedef aldığı kişiler bu işkenceci polisler değildir, devletin en üst kademelerinde bulunan ve sözkonusu altın ve döviz kaçakçılarını himayecisi ve suç ortağı bulunan kimi kişilerdir. Bu kişiler arasında, adı bu tür işlere sık sık karışan rüşvetçi bir cuntacı konsey üyesinin de bulunduğu (işlerin gelip "Paşa" kod adlı birisinde düğümlendiği) belirtilmektedir. Arıkan'ın ıkınıp-sıkınıp bir türlü söyleyemediği ve sadece vali yardımcısı, emniyet müdürü, ve benzeri küçük kademe yetkilileri, ya da bir kukladan başka bir şey olmayan İçişleri Bakanı Tanrıyar'ı suçlamaktan ileri gidemediği olayın bir yönü budur.

Oysa bu kadarcık kısıtlı ve

(Devamı 9. sayfada)

Kürt halkına karşı saldırılar genişletilerek sürdürülüyor

Bu vahşetin hesabı sorulacaktır

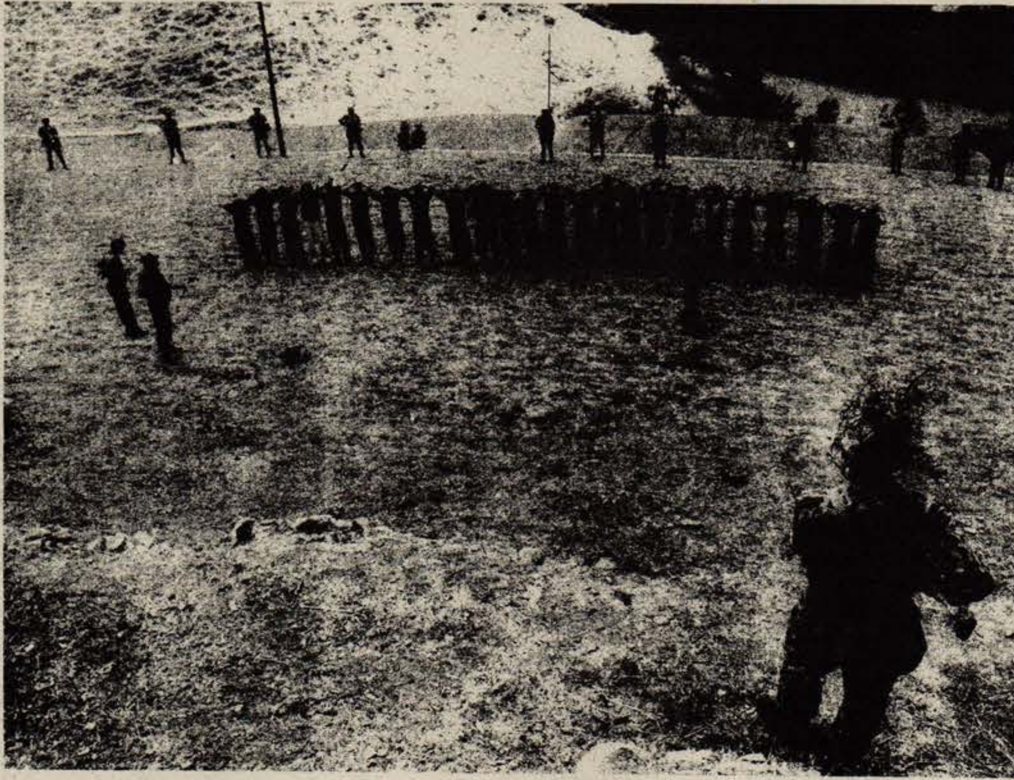
□ Kürt halkı Türkiye'nin başka yerlerinde zorunlu iskana mahkum ediliyor Gözdağı vermek için yeni siyasi davalar açılıyor □

Faşist Evren Cuntası kan dökmeye, can almaya devam ediyor. 15 Ağustos'tan bu yana zulüm daha bir arttı. Kürt halkına ve bütün olarak demokratik güçlere karşı yeni bir saldırı, yeni bir sindirme yok etme eylemi, genişletilerek sürdürülüyor.... Tankıyla, uçağıyla, özel vurucu birlikleri ve infaz mangalarıyla 3. Ordu Doğu'da insan avını sürdürüyor. "Huzur" adına yapılan askeri operasyonlar, insan vicdanını isyan ettiren bir tablo yaratıyor.

"Huzur" operasyonu! Elbette öyle. Cunta'nın ve suç ortaklarının huzuru. Kemirgen ve sömürgenlerin huzuru. Sürüngenlerin huzuru. Demokrasiye, halka, insana düşman bir avuç "yezid'in" huzuru. Faşizmin huzuru.

Üçbinden fazla Kürt köylüsü askeri toplama kamplarına kapatılmış durumda. Seksen köy boşaltılıyor ve Kürt halkı ülkenin başka yerlerine zorunlu iskana mahkum ediliyor. Köylülerin "taşınır" mallarına el konuyor. Çoluk çocuk köy meydanlarında toplanıp sıra işkenceden geçiriliyor. Orada, dağ başlarında mahkemeler kurulup hüküm veriliyor, derhal infaz ediliyor. Öldürülen Kürt sayısı şimdiye kadar yirmiyi buldu.

Cunta, Kürt halkına karşı giriştiği bu sindirme ve yoketme eylemini sınırlamıyor, sürekli kılmak istiyor. Bütün bölgeyi kontrol altında tutacak askeri kaydırmalar yapıyor, mevziler inşa ediyor. Askeri eylemini Irak ve İran topraklarına taşırıyor, uluslararası hukuku hiçe sayıyor. Bunun için Saddam rejimiyle anlaşıyor, İran'la anlaşmaya çalışıyor. Cunta bölgede, ABD piyonu olarak, üstlenebileceği azami role talip, macera senaryoları hazırlıyor.

Faşist Evren cuntasının Şemdinli ve Eruh olaylarını bahane ederek sürdürdüğü "operasyon" tüm hızıyla devam ediyor. Kürt köylüleri meydanlarda toplanıp tartaklanıyor, işkence görüyor. Yaşlı nineler ve çocuklar dahi "şüpheli" olmaktan kurtulamıyor.

Kürt halkına saldırıpta "arkayı boş bırakmak" mı olur? Ne zaman görülmüş. Evren faşizmi bütün ülkede demokratik güçlere, halka bir kez daha saldırmak, faşizmin "dişini göstermek" için Doğu'daki girişimine eklemeler yapıyor. İdam cezalarının infazını hızlandırdı. Sıkıyönetim bildirileri tazeleniyor. Ev baskınları, aramalar-taramalar daha sıklaştı ve sıklaştı. Gözdağı babında yeni siyasi davalar açılıyor, "anarşi bitmedi" imajına yeni kaynaklar arıyor.

Ve bunların hiçbiri "yeni" değil. Faşizmin tıyneti ve regulasından ibaret. Rejimin niteliğine uygun. Halk kitleleri üzerinde korkuyu sürekli kılabilmenin, kendi güçlerini diri tutabilmenin, sınıf mücadelesinde faşizmin gücünü sarsacak oluşumların önünü alabilmenin, faşizm açısından alternatifi bulunmayan tek yolu bu. Son üç ayda olup bitene, daha olacak olana şaşırmamak gerek.

Ve bütün bunların hesabının sorulacağını bilerek!

BAKIŞ

(GERÇEK Gazetesinin Eylül 1984 sayısından alınmıştır.)

Haddini bilmek

Başbakan T.Özal kendisinin salt ekonomik boyutlu bir adam olarak algılanmasına bir hayli içerlemiş görünüyor. Düşüncelerinin üçte bir oranında ekonomik olduğunu, kalan düşüncelerinin ise iç ve dış politika konularından oluştuğunu belirten Özal, gazetecilerden kendisine siyasi konulara ilişkin soru sormalarını istemektedir.

Bu büyük bir cürettir. Devlet memurunun düpedüz politika ile ilgilenmesi demektir ki, sonu nereye varır kestirilemez. Yarın, kurdurulmuş siyasi partilerin de "siyaset yapacağız" diye tutturmayacaklarını kim garanti edebilir? Calp ve Sunalp da politika yapmaya kalkışabilirler. Politika parlamentoya dahi bulaşabilir.

Hayır, işte bu mümkün değildir. Evren paşa ve düzeni boşuna mı kuruldu? Herkes kendi ihtisas alanıyla ilgilenmeli, politikayı da Evren paşaya bırakmalıdır. Bakınız, Evren paşa zamlara hiç karışıyor mu? Millete "bana ne siz kendiniz seçtiniz" diyor. Başbakan Özal Evren'in sahasına girmemelidir.

Hem sanki yetmiyor mu Özal'a kafasının üçte birini kullanmak. Hangi fabrika tam kapasite ile çalışabiliyor ki zaten. Ya bütün insanlar kafalarını tam kapasite çalıştırmaya başlarlarsa?...

Her konuda olduğu gibi, kafasının kaçta kaçının çalıştırılmasının münasip olacağı konusunda da Evren paşa örnek alınmalıdır. O dahi kafasınını tam kapasite çalıştırmamaktadır. Meselâ üçte birini çalıştırması kendisine ve millete yetmektedir, hatta artmaktadır bile.

Herkes haddini bilmeli, Evren paşanın koyduğu işbölümü kurallarına harfiyyen uymalıdır. Siyaset, erbabına bırakılmalıdır.

Demokratik örgütlerin eylem birliği

GERÇEK ADK, DİBAF, KOMKAR, KURD-KOM, İşçi Gerçeği, KKDK, P.Dayanışma, Kurtuluş, Kürdistanlı Devrimciler ve Birlik Yolu'ndan oluşan birlik, Kürdistan'da son günlerde meydana gelen olaylardan hareketle, ordu birliklerinin bölge halkına karşı giriştiği katliamları, sürmekte olan idamları, işkenceleri protesto etmek, politik tutuklulara özgürlük, genel af istemleriyle Ocak 1985'e kadar sürecek bir kampanyayı başlattılar.

Bu kampanya kapsamında Avrupa Konseyi Başkanlığı'na postalanmak üzere hazırlanan kartpostalda Kürdistan'daki baskılara, işkencelere, toplu tutuklamalara ve idamra daha da artan bir hızla devam edildiği, rejimin yapısında herhangi bir değişiklik olmadığı, insan haklarının barbarca çiğnenmesinin devam ettiği belirtilerek, bunlardan hareketle Türkiye'nin üyeliğinin Avrupa Konseyi'nde yeniden gözden geçirilmesi talep ediliyor.

Yine devlet başkanına, başbakana, parlamenterlere, bilim adamlarına, tanınmış kişilere Türkiye'de gelişen ve yaşanan olayları açıklayan, bu olaylara karşı duyarlı davranılmasını, Türkiye'ye yapılan yardımların durdurulması konusunda girişimlerde bulunulması vb. konuları kapsayan bir açık mektup gönderilmesi kararlaştırıldı.

Ayrıca, adı geçen örgütlerce, açılan kampanyayı desteklemek üzere 17 Kasım 1984 tarihinde F.Almanya'nın yaklaşık 50 şehrinde yürüyüşler, uyarı nöbetleri, bildiri dağıtma, vb. eylemler planlandı.

●●

Faşizmin mahkemeleri harıl harıl çalışıyor

□ Yeni yeni ilavelerle dava dosyaları kabarıyor.

Yeni Barış Derneği davası açılırken, Yargıtay'dan "eksik soruşturma" nedeniyle dönen 1. Barış Derneği davasına yeniden başlandı. Fotoğrafta 1. Barış Davası sanıkları görülüyor.

Hergün bir yenisi açılan, bir kaçı bitirilen, idam, ömürboyu ve düzinelerce yıl hapis cezalarının bir çırpıda verilebildiği, infaz mangalarına harıl harıl kurbanlık insan yetiştirmek için gece gündüz çalışan faşist sıkıyönetim mahkemeleri davaları yeni yeni ilavelerle kabarmaya devam ediyor. Ekim ayı içinde siyasi polis daha çok "iş" yaptı, savcılar daha çok çalıştı, yargıçlar bir hayli imza attı ve bir kaç kalem kırıldı!

● Türkiye Sosyalist İşçi Partisi'nin İstanbul, Ankara, Bursa, Çanakkale, Antalya il örgütlerine mensup sekseni aşkın militanı hakkında Ekim ayı içinde beş ayrı dava açıldı. Askeri savcılar bu davalarda 5-15 yıl arasında hapis cezası talep ediyorlar.

● Barış Derneği yönetici ve üyeleri için ikinci bir dava daha açıldı. Aralarında eski politikacıların, DİSK'li sendikacıların, tanınmış yazar ve sanatçıların bulunduğu davalar hakkında beş yılı aşan hapis cezaları isteniyor.

● Kamuoyunda "Dilekçe Davası" olarak bilinen dava sürerken, dilekçe hakkının kullanılmasını yeniden düzenleyen bir yasa tasarısı meclis başkanlığına sunuldu.

● Türkiye Sosyalist İşçi Partisi'nin 12 Eylül'den önceki Amasya il örgütü üyeleri hakkında açılan dava 15 yıla kadar hapis cezaları verilmesiyle sonuçlandı.

EŞKİYA KOL GEZİYOR!

"Düşman" başını kaldırmıştı. Evren paşa Ekim ayı başlarında seferini gerçekleştirdi. Paşanın bu seferi ülkemizde ve dünyamızda geniş yankılar uyandırdı. Kültür hayatımız, hukuk, demokrasi, insan hakları vb. konularda biraz daha zenginleşti. Paşanın Kürdistan seferinden çıkarılacak önemli dersler vardır.

Bu sefer vesilesiyle öğrendik ki, "Düşman" Türkiye'yi içerden ve dışardan yıkmak için yeni taktikler geliştirmektedir. "Nükleer savaş çıkartmaktan" korkan düşmanın geliştirdiği bu yeni taktik, "yalan makinası" icad ederek "Evren paşayı ve konsey üyesi arkadaşlarını yıpratmaktır." "Paşanın bir milyonluk arsasını bir bankaya dört milyona satmasını" silah olarak kullanmaktır. Bu sinsice planıyla "düşman" bir taşla iki kuş vurmuş olacak, bir yandan paşanın Türkiye'ye demokrasi getirme planını bozmuş olacak, öte yandan "milli birlik ve beraberliğimizi" yıkmış olacaktır. Ne varki, paşa kurmaylığını ortaya koyarak, arsasını bankaya değil, her hangi bir vatandaşa satmış ve ülkeyi büyük bir badireden kurtarmıştır.

Kürdistan seferinin bir diğer önemi de Kürt halkının "eşkiyaya papuç bırakmadığını" göstermesidir. Zira, her hangi bir panik doğmamış, kalabalık Kürt toplulukları dağlara çekilmek yerine, paşayı görmeye gelebilmişlerdir. Bu sevindirici bir gelişmedir.

"Düşmanın" üzerinde dikkatle durulması gereken başka bir taktiği de, "idamlar kaldırılsın" demesidir. Bu taktikle iki hedef birden vurulacaktır. Birincisi, paşa "idamlıklara ömür boyu bakacak" ve bu bir ekonomik külfet teşkil edecektir. İkincisi, düşmanın asıl amacı "Evren paşayı ve faşist bilmem ne cuntası" dediği kişileri asmaktır. Paşa, idamlara yeniden hız vermiş ve düşmanın bu zalim planını altüst etmeyi başar-

(Devamı 9. sayfada)

KÜRT HALKININ BÜYÜK OZANI

Cigerxwin öldü

Kürt halkının büyük şairi Cigerxwin (Şeyhmus Hesen) Stockholm'da öldü.

Cigerxwin gençlik yaşlarından itibaren Kürt halkının ulusal demokratik mücadelesine katıldı. Kürt dili ve edebiyatının geliştirlimesi için çaba sarfetti. Kürtçenin Latin harfleriyle yazımının temelini atan HAWAR dergisinin çıkarılmasında görev aldı. Birçok kez hapis cezasına çarptırılan ve sürgün hayatı yaşamaya mecbur bırakılan Cigerxwin çok sayıdan hikaye ve şiirler yazdı. Nesir yazıları üç kitap, şiirleri 7 cilt halinde yayınlandı. Ozanın henüz yayınlanmamış çalışmaları da bulunuyor.

Ulusal Grev

İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı, Tuzla'da kurulu DESAN Tersanesi işçilerine "Grev İzni" verdi. Kırk işçinin çalıştığı işyerinde tamı tamına dokuz işçi, 3 Ekim 1984 tarihinden itibaren grev uygulamasına başladı. Sadece otuzbir işçi çalışmaya devam ediyor. Bu grev evrensel çapta bir öneme sahiptir. Küçümseyenler, "böyle grev mi olur?" diye dudak bükenler olabilir, ayrıca hatırlatalım, bu grev ulusal bir grevdir. Çünkü....

Ulusal grevimiz, Evren paşanın devleti ve demokrasiyi artık grevlerle yıkılmayacak güce ulaştırdığını kanıtlayacaktır. Gerçi henüz son durum belli değildir, ama inşallah, son Türk devleti, bu grev karşısında ayakta durmayı başaracaktır.

Ulusal grevimizin bir başka önemli yanı da, Türkiye'de demokrasiye geçilmiş olduğunu kanıtlamaktan başka, grevin nasıl yapıldığını, bir yandan grev sürerken, öbür yandan da fabrikaların çalışmayı sürdürüp ülke ekonomisini nasıl çağdaş uygarlık düzeyine eriştirdiklerini, ezeli düşmanlarımıza gösterecek olmasıdır. Bunu iç düşmanlarımız da görecek ve hasetlerinden çatlayacaklardır.

Ulusal grevimize istiklal marşının söylenmesi ve göndere Türk bayrağının çekilmesiyle başlaması, milli birlik ve beraberliğimizi bir kere daha isbat etmemize vesile teşkil etmesi bakımından önemli bir olaydır. Evren paşa o sırada Doğu Anadolu'da, eşkiyayı cerhe çıktığı için törene iştirak edememiş ve fakat kalben, bu milli günümüzde işçilerin yanında olduğunu beyan buyurmuşlardır.

Bu şanlı olaydan kendine gurur payesi çıkarmaya yeltenecek bazı açıkgözlerin sırada bekledjğini biliyoruz. Hiç kimse buna göz dikmesin. Başarı öncelikle bizleri demokrasiye kavuşturan Kenan paşaya ait olup bilahare İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı'na aittir. Türk-İş Genel Başkanı Şevket Yılmaz'a da bir pay verilmelidir. "Grev mi istiyorsunuz, nah işte grev!" diyerek milletimizin hayır duasına mazhar olmak herkese nasip olmaz.

Böylece demokrasiye geçilmiştir. Vatan ve millet düşmanlarının elinden, kozları alınmıştır. İşçilerin karnı doymuştur. Rejimin selameti ve devletin bek'ası bakımından sevindirici bir noktaya varılmıştır. Dokuz işçinin grevi tarihe malolmuştur.

Hamdolsun!

GREV: Nasıl yapılıyor? Nasıl yapılır?

Grev hakkını "hak" olarak tanıyan, sonra da, bu hakkın kullanılmasını önlemek, önlenemezse etkisini azaltmak ve grevi, işçiler yararına olmaktan çakarıp işveren yararına bir oluşum haline getirmek üzere düzenlenmiş 2822 sayılı Toplusözleşme, Grev ve Lokavt Kanunu'nun ilk uygulanışı, Desan ve Yıldırım Tersaneleri grevleri oldu. Böylece kanun hükmü fiilen işçi sınıfımızın hayatına girdi ve şöyle girdi:

⁎ Sendikanın yetkili olabilmesi için, işkolunda % 10, işyerinde % 50 çoğunluğa sahip olması, bu durumun, çalaşıma bakanlığı tarafından da kabul edilip onaylanması gerekiyor.

⁎ Yetkisi kabul edilen sendikanın sözleşme görüşmelerine otururken, anlaşmazlık halinde ve grev dışı çözüm olarak, hükümetçe tayin edilmiş arabulucuya gidileceğini, buradan YHK'na varılacağını ve bu yolun YHK-TİSK-KK üçlüsü tarafından önceden belirlenmiş ilkelerin sözleşme yerine geçeceğini göze alması gerekiyor.

⁎ Sendika bu çözüm yolunu uygun görmeyip, grev hakkını kullanma yoluna giderse, işyerinde grev oylaması yapacağını 6 gün önceden işverene bildirecek.

⁎ İşveren grev oylamasına gidileceğini öğrendikten, grevin fiilen başladığı güne kadarki zaman içinde, işten işçi çıkarabilecek, yeni işçi alabilecek, kaçak işçi çalıştırabilecek, grevden yana işçileri azınlığa düşürebilecek.

⁎ Bütün bunlar olmadıysa, grev oylaması yapılacak, çoğunluk sağlanmışsa grev kararı alınacak ve uygulamadan 6 gün önce işverene duyurulacak.

⁎ Grev kararı, sıkıyönetime bildirilecek, Çalışma Bakanlığı'na haber verilecek. Sıkıyönetim yasaklamak, hükümet erteleme hakkını kullanmazsa grev tarihinin gelmesi beklenecek.

GREV BAŞLAMIŞTIR!...

⁎ Sendika işyerine en çok iki grev gözcüsü koyabilecek.

⁎ Greve katılmayan işçiler çalışmaya devam edebilecek.

⁎ İşyerine giriş-çıkışlar grev gözcülerinin denetimi dışında devam edecek.

⁎ İşyerine toplanmak, fabrika önünde çadır ve benzeri barınaklar kurmak, pankart asmak, moral gösterileri yapmak mümkün olmayacak.

⁎ Üretim aksamadan sürecek, hammadde ve malzeme girişleri, stok ve üretilen mamüllerin fabrika dışına çıkarılıp satılmaları, yani işverenin faaliyetlerinin "eskisi gibi devamı" gerçekleşecek.

⁎ Devam eden üretim sırasında işyerinden doğacak hasardan, işyeri kapısına iki gözcü koymaktan başka işyeriyle ilişkisi kalmamış olan sendika sorumlu olacak.

Bütün bunları özetlemek gerekirse, "Kanunlar dairesinde" bir grev ancak bütün bunlar göz önünde tutularak ve sonuçta –eğer patron işten atmayacaksa– başlangıçta onun verdiği ücrete razı olunarak çalışmaya yeniden dönmekle grev son bulmuş olacak.

Grev Nasıl Yapılır?

15-16 Haziran'daki gibi Kavel'deki, Demirdöküm'deki, Aliağa'daki, Pektim'deki, Marchall'daki, Profilo'daki, Seydişehir'deki, Tariş'deki gibi... İşçi sınıfımızın tarihindeki gibi... sınıfımızın *YAPTIĞI VE HER ZAMAN YAPMAYA MUKTEDİR OLDUĞU GİBİ!.*

Sağlık-İş ve SSK, Mess ve Türk Metal anlaştı

Sözleşmeler sonuçlanıyor ama

Sağlık-İş Sendikası ile SSK arasında uzun bir zamandan beri sürdürülen toplusözleşme görüşmesi de nihayet sonuçlandı. Görüşme süresi boyunca gazetecilere her fırsatta demeçler patlatan Sağlık-İş Genel Başkanı Mustafa Başoğlu, palavralarının bir işe yaramadığını koordinasyon kurulunun saptadığı ücret tesbitine imzasını koyarken gördü.

Yapılan anlaşmaya göre işçilere % 30 artı 2000 TL'lik bir ücret zammı verildi. Ancak yine koordinasyon kurulunun "ilke" kararları uyarınca eskiden verilmekte olan 3 bin TL kesilince işçiler bu toplusözleşme ile % 30 eksi 1000 TL alacaklar. Böylece adına toplusözleşme denilen bir akit daha imzalanmış oldu, ancak işçilerin yoksullaşması daha da katmerlenerek.

Türk-İş'e bağlı Türk-Metal Sendikası ile MESS arasında sürdürülmekte olan toplusözleşme görüşmeleri sonuçlandı. Görkemli bir törenle imzaya sunulan sözleşme tutanağına pek çok Bakan da imza attı. Törende bir konuşma yapan Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Mustafa Kalemli, "İşverenler ücretler genel yapısını bozacak, tırmanışlara yol açacak sözleşme yapma hakkını kendilerinde bulmamalıdırlar" diyerek koordinasyon kurulunun kararlarını işverenlere bir daha hatırlatarak, sendikalarla yapılan pazarlıklarda ne pahasına olursa olsun bu sınırı aşmamalarını bir kez daha hatırlattı.

Türk-İş içindeki sarı sendikacıların en gericilerinden olan Türk-Metal ve onun tescilli işçi düşmanı genel başkanı Mustafa Özbek'de yaptığı konuşmada memnuniyetini şu sözlerle dile getirdi: "Geçmişte taraflar toplusözleşme görüşmelerine başladığında, sosyal bir anlaşma değil, harp yapacaklarmış gibi davranıyorlardı. İşte biz bugün bu metodu yıktık. Hakkımızı kavga ile değil, barışla aldık. Ve işimizi aklımızla hallettik." dedi.

Teksir sözleşmeler hazır, imzalar tamamlanıyor

Cunta'nın dayattığı toplusözleşme düzeni işlerlik kazandıkça işin iç yüzü daha iyi anlaşılıyor. Çetebaşı Evren'in ve sivil hempalarının "demokrasi" diye tanıttıkları düzen içinde toplusözleşlemelerin nasıl imzalandığını TİSK Genel Başkanı veciz biçimde itiraf ediyor. Diyor ki Narin: "Biz şu anda anlıyacağınız flört ediyoruz. Flört ettiğimize göre iyi bilirsiniz bu işleri. Ümit ettiğiniz olmaz veya istediğin, ümit ettiğin gibi olmaz. Ama hiç ümit etmediginden daha çok memnun kalırsın, dışarı çıktığında ağzının suyu akar.

Narin bu sözleri kendi bürosunda, Türk-İş Genel Başkanı Şevket Yılmaz'la "görüşürken" (flört ederken) söyledi. "Dışarı Çıktıktan" sonra Şevket Yılmaz'ın ağzının suyu akmışmıdır bilinmez ama işçilerin bu "flörtü" farkettikleri kesindir. Aşağıda Türk-İş işveren flörtünden doğan ve Şevket Yılmaz tarafından "örnek sözleşme" olarak tanımlanan, dolayısıyla bundan sonra imzalanacak sözleşmelere de emsal olacağı anlaşılan Teksif sözleşmesinin "anatomisini" veriyoruz.

Şevket-Halit Örnek Sözleşmesi

	Şevket Yılmaz'ın söylediği	Matematiğin söylediği	Türkçesi
Birinci Yıl:	% 35 artı 10 bin lira artış sağladık. Bu ortalama % 65 ücret artışı demektir. İşçilerimizin karnı doymuştur.	Sağlanan net ücret artışı yüzde 41.1 olmuştur.	Birinci yılda enflasyonun en az % 70 olacağı anlaşılmaktadır. Ücretler gerçek anlamda erozyona uğrayacaktır. Sonuç: Yoksullaşma artarak sürecektir.
İkinci Yıl:	İkinci yıl için 18.000 lira ücret artışı sağladık. Bu % 40 ücret artışı demektir. İşvereni dize getirmiş bulunuyoruz. İşçimizin yüzünü güldürdük.	Sağlanan net ücret artışı yüzde 25.5 olmuştur.	Enflasyon % 70 olarak kalsa iyidir. Buna göre ücretler daha da aşınacak, yoksullaşma artarak sürecektir. İşçiler, bu toplusözleşme düzeninin kendilerini daha koyu bir yoksullaşmaya ittiğini görerek öğreneceklerdir.
Toplam:	Biz işçi haklarının ısrarlı takipçileriyiz. Biz bugünler için varız. % 105 ücret artışı sağladık, güle güle harcayın.	İki yıl için sağlanan net ve toplam artış % 66.6 civarında olmuştur.	Şevket Yılmaz % 105 zam aldık derken alınan ücret artışı net yüzde 66'dır. Şevket yüzde 38.5 yalan söylemektedir. İşçilerin yüzü gülmemiş ama Şevket Yılmaz'ın sonu görünmüştür.

İMZALANSA NE OLUR, İMZALANMASA NE?

Grev hakkından geçtik, işçilerin pazarlık hakkından da geçtik, acaba işverenlerin ve YHK'nun ve Türk-İş sendika yöneticilerinin "evet" deyip imzaladıkları sözleşmelerin akibeti ne oluyor. Alavere-dalavere, "yüzde bilmem ne zam aldık" denilen sözleşmeler bile hükümet "tamam" demedikçe bir hüküm ifade etmiyor. İşte bir örneği:

Toplu sözleşme, 78 gündür imzalanamıyor

KAMU kesiminde bir sözleşme, işveren de "**evet**" dediği halde Kamu Toplu İş Sözleşmeleri Koordinasyon Kurulu'nun "**sözleşmedeki zam oranını**" çok bulması nedeniyle yürürlüğe sokulamıyor.

Emlak Kredi Bankası matbaasında çalışan işçiler adına Haziran ayı başında masaya oturan Basın-İş Sendikası, işverenle anlaşarak işçi ücretlerine yüzde 30 artı 10 bin liralık artış sağladı. Ancak, işveren tarafından da imzalanan sözleşme metni, Koordinasyon Kurulu'nun ortaya çıkışı ile birlikte askıda kaldı.

17 bin lira ücret

Sözleşmenin 78 gündür imzalanamaması ile ilgili olarak görüşüne başvurduğumuz Emlak Kredi Bankası Genel Müdür Vekili **Erol Kıcıman**, sendika ile anlaştıklarını, ancak imza meselesinin "**kendisini aştığını**" söyledi.

Sözleşmenin imzalanması için Çalışma Genel Müdürlüğü'ne de başvuruda bulunan Basın-İş Sendikası Genel Başkanı **Ali Ekber Güvenç** ise, "**Kimdir bu Koordinasyon Kurulu? İşverenle anlaşıyoruz. Karşılıklı imza atıyoruz. Sonra sözleşme yürürlüğe konulmuyor. Koordinasyon Kurulu'nun işçileri aç bırakmaya hakkı olup olmadığının açıklığa kavuşmasını istiyoruz**" dedi.

İşçi ile işverenin anlaşma sağladığı toplu sözleşmenin yürürlüğe sokulmaması nedeniyle bankanın matbaasında çalışan 48 işçi, 20 aydan bu yana ortalama 17 bin lira net ücretle çalışmaya devam etmek zorunda kalıyor.

İşçi Koordinasyon Kurulu Başkanı ve Türk-İş Eğitim Sekreteri **Kaya Özdemir** de konu hakkında bilgisi olduğunu belirtti ve şöyle dedi:

"**Konuyu çeşitli defalar yetkililere ilettik. Bayındırlık ve İskan Bakanı'na, Devlet Bakanı Kurtcebe Alptemoçin'e, son olarak da Devlet Bakanı Kâzım Oksay'a duyurduk. Ancak sonuç alamadık. Yalnız Kâzım Oksay, konuyu Başbakan'a da ileteceğini söyledi, bekliyoruz.**"

Tarihin tekerleği sosyalizmden, ulusal bağımsızlıktan, barıştan yana dönüyor

Büyük Ekim Devriminin 67. yılı

Büyük Ekim Sosyalist Devrimi işçi sınıfının ve onun öncülüğündeki emekçi halkın yeryüzünde ilk kez iktidara geldiği ve kendi yönetimini kurduğu devrimdir.

Böylece, bilimsel sosyalizmin kurucuları olan Marks ile Engels'in öğretileri, Lenin'in önderliğinde hayata geçiriliyor ve "düşünsel güç, maddi güce dönüşüyor"du.

DÜNYA SOSYALİZMİNİ BAŞLATAN PROLETARYA DEVRİMİ

Büyük Ekim Sosyalist Devrimi gerçekleşinceye kadar, burjuva ideologları bilimsel sosyalizmin öğretisini "gerçekleşmesi mümkün olmayan bir hayal" (ütopya) olarak niteliyorlardı.

Ama 1917 Ekim Devrimiyle işçi sınıfının dünyanın en büyük ülkelerinden birinde iktidara gelmesi ve SOSYALİZMİ kurmaya başlaması, uluslararası burjuvazinin heveslerini kursağında bıraktı. Daha da önemlisi, bu devrim asıl hayal görenin burjuvazi olduğunu ispatladı. Gerçekten de ütopya olan PROLETARYA DEVRİMİ değildi, "proletarya devriminin olomayacağını" düşlemek asıl ütopyaydı.

Buna rağmen, bir kısım burjuva ideologları Büyük Ekim Devrimi'ni "tarihsel bir tesadüf" olarak göstermeye çalıştılar ve başka herhangi bir ülkede bu "tarihsel tesadüfün" tekrarlanmayacağını, yani bundan başka herhangi bir sosyalist devrimin gerçekleşmeyeceğini, hatta kısa bir zaman sonra da Sovyetler Birliğindeki işçi sınıfı iktidarının yıkılacağını öne sürdüler.

Sosyal gelişim bu iddiaları da tekzip etti. Sovyetler Birliğinde sosyalizm yıkılmadığı gibi, bir dizi ülkede daha işçi sınıfı iktidara gelerek sosyalizmi kurdu. Sovyetler Birliğinde sosyalizmin yıkılacağı iddiaları ise bir ütopya dahi olamadı.

Bu şekildi,tek ülkede sosyalizmden, çok ülkede sosyalizme geçildi ve sosyalizm BİR DÜNYA SİSTEMİ olarak, kapitalizmin karşısına dikildi ve dünyanın sosyal gelişimini belirlemeye başladı.

Kapitalizm, yani onun başını çeken uluslararası finans kapital, işte böyle bir dünyanın kurulmasını, sömürüsüz, baskısız, savaşsız bir BARIŞ VE KARDEŞLİK dünyasının gerçekleşmesini önlemek için dünya sosyalist sistemine, uluslararası işçi hareketine, ulusal kurtuluş sürecine, tüm dünya halklarına ve DÜNYA BARIŞINA amansızca saldırmaktadır. Gerginliği tırmandırmakta, silahlanma yarışını kışkırtmakta, bölgesel savaşlar çıkartmakta ve tüm insanlığı ziyadesiyle rahatsız etmektedir.

Ama buna rağmen tarihin tekerleği sosyalizmden yana, ulusal bağımsızlıktan yana, barıştan yana dönmektedir. Hiç bir güç tarihsel determinizmi önleyemeyecektir. Çekilen bütün bu acılar ve sıkıntılar YENİ BİR DÜNYA'ya doğru mutlaka aşılacaktır. Kazanan dünya halkları, dünya ulusları olacaktır. Kazanan SOSYALİZM olacaktır.

Dahası da, Büyük Ekim Sosyalist Devrimi, sadece uluslararası proletaryaya yol göstermekle kalmadı, ezilen ulusların ulusal kurtuluş savaşlarının da önünü açtı. Esasında, Büyük Ekim Devrimi'nin kendisi bizzat Rusya'da yüze yakın ulus, milliyet ve etnik grubun ulusal ve sosyal kurtuluşun gerçekleştirmiş ve çok uluslu bir ülkede, bütün bu ulusların aktif ve ortaklaşa katılımıyla, gönüllü beraberliğiyle elbirliği halinde sosyalizm kurulmuştu Sovyetler Birliğindeki bu başarı proletarya enternasyonalizminin SOSYALİST ENTERNASYONALİZM (Sosyalist uluslar arasındaki enternasyonalist bütünlük) şeklinde somutlanışıydı. Sovyetler Birliği dışındaki bazı ülkelerin ve onların uluslarının da sosyalizme geçmesiyle, sosyalist enternasyonalizm, bugün proletarya enternasyonalizminin tarihsel süreçte vardığı daha ileri maddi noktayı temsil etmektedir.

YENİ BİR DÜNYA

Büyük Ekim Sosyalist Devriminden bu yana 67 yıl geçti. Bu 67 yıl, binlerce yıllık insanlık tarihinde son derece kısa bir süreyi temsil etmektedir. 67 yıl normal bir insan ömründen bile daha kısadır.

Ama bir insan ömründen daha kısa bir süre zarfında Sovyetler Birliği başta olmak üzere dünyanın bir dizi ülkesinde sömürü kalkmıştır. Yani SÖMÜRÜSÜZ BİR DÜNYA'nın kurulması son derece elle tutulur, maddi bir olgu halinde FİİLEN başlamıştır.

Gene bir insan ömründen daha kısa geçen bu süre içinde, dünya sosyalizmi'nin büyük katkılarıyla dünyanın sayısız ülkesindeki uluslar (ezilen uluslar) emperyalist ve kolonyalist boyunduruktan kurtulmuşlar ve bağımsızlıklarına kavuşmuşlardır.

Bir insan ömründen daha da kısa bir süre içinde ortaya bambaşka bir dünya çıkmıştır. Ortaya çıkan bu dünya, gerçekte YENİ DÜNYA'nın kuruluş sancılarıdır. Yani SÖMÜRÜSÜZ VE SAVAŞSIZ topyekün bir insanlık toplumunun kurulmasının başlangıcıdır.

Hiçbir halk sürü değildir

"ABD hükümetinin yürürlükte bulunan savunma politikasına göre bu ülkenin nükleer silahlarını kullanması yalnız ve yalnız, Sovyetler Birliği'nin ABD'ye nükleer silahlarla bir saldırıda bulunmasına bağlıdır."

Doğru mu, yanlış mı?

Yapılan bin anket bu soruyu sormakta ve Amerikan halkının % 81'i "Evet" cevabını vermektedir. Oysa ABD'nin II. Dünya Savaşı'ndan bu yana politikası, Sovyetler Birliği'nin Avrupa'da "başlatacağı bir konvansiyonel saldırıya" yani tank-top gibi klasik silahlarla yürütülecek bir "saldırıya" karşı derhal nükleer silah kullanılacaktır.

Nitekim, ABD yönetimi, "Nükleer silahları ilk kullanan taraf olmayacağım" diyememektedir. Halbuki SSCB yıllardan beri bu açıklamayı yapmaktadır. Bu yıl Amerikalı bilim adamlarının aynı açıklamayı kendilerinin de yapması çağrısını Reagan yönetimi reddetmiştir.

İşte Amerikan egemen çevrelerinin ABD halkını nasıl kandırdıklarının belgesi. Bir ülke düşünün ki, politikası kırk yıldır nükleer silahları ilk kullanan taraf olmak şeklinde sürdürülsün, ama halk kendi ülkesinin politikasının, "eğer karşı taraf nükleer silah kullanırsa nükleer silah kullanmak" olduğuna inansın. ABD'deki televizyon, sinema, basın gibi haberleşme araçlarının, halkı kandırmak için nasıl büyük bir başarıyla kullanıldığını bundan daha iyi ne gösterebilir.

Ama aynı halk henüz Reagan gibi, "nükleer bir savaşın kazanılabileceğine" inanmaktadır. Aynı anketin sonuçlarına göre, halkın % 83'ü "sınırlı bir nükleer savaşın bir topyekün nükleer savaşa dönüşeceğine" inanmaktadır. Gene Amerikan halkının % 89'u, bir topyekün savaşın galibinin bulunmayacağına inanmaktadır.

Reagan yönetiminin dört yıldır yapmaya çalıştığı da işte budur, bu inancı yoketmektir. Bir "uzay savunma sistemiyle Amerika'nın füze hücumlarından korunabileceğini" ileri sürmek, "nükleer savaşın sınırlı kalacağını" iddia etmek hep Amerikan halkının korkusunu gidermekte, estirilen milliyetçi havayla onu, Amerikan hükümetinin maceracı politikalarını onaylar hale getirmek ABD'deki gerici çevrelerin baş amacı haline gelmiştir.

Ama Amerikan halkı, barış güçlerinin de çabasıyla saldırganlığın, maceracılığın aracı ve kurbanı olmayabilir. Bunun birkaç olumlu işaretini aynı anket vermektedir. Örneğin; 1949 yılında yapılan bir ankete Amerikan halkının % 65'i şöyle cevap vermişti:

"Atom bombası iyi bir şeydir!"

Oysa 1982'de yapılan bir ankete, halkın % 59'u şu cevabı verdi:

"Atom bombası kötü bir şeydir!"

Ne denli çocuklaştırılıp, politik bilinci kör edilse ve "dünyanın en üstün, en becerikli, en akıllı" ulusu olduğuna inandırmaya çalışılsa bile, Amerikan halkı da diğer bütün halklar gibi bağrında barışçı bir dinamizm taşımaktadır. Amerikan halkının tüm ileri unsurlarının temel görevi bu dinamizmin aşındırılmamasını sağlamaktır. Dünyada barış asla Amerikan egemen çevrelerine değil ama Amerikan halkına emanet edilebilir.

İnsanlığın kâbusu: Reagan'ın büyük Amerika rüyası

Bir ikinci dört yıla başlarken, geçmiş dört yılına bakmak, Reagan yönetimindeki ABD'nin, dünya barışı ve insanlık için, her bir ulus ve tek tek insanlar için ne büyük bir tehlike olduğunu anlamak kolaylaşıyor.

* Camp-David anlaşmasının kağıt üzerinde kalmaması için Ortadoğu'nun karışması gerekiyordu, karıştı.

* İsrail'in Lübnan'a saldırması, işgalini genişletmesi, Filisitin Kurtuluş Hareketi'nin sindirilmesi gerekiyordu, oldu.

* Lübnan'a asker çıkarılması, faşist bir yönetim kurulması ve bölgede ABD yanlısı çözümlerin dayatılması lâzımdı, denendi.

* Türkiye'deki faşist yönetime elverişli imkânlar sunuyordu, Savunma İşbirliği Anlaşması ile ABD üsleri artırılabilir, askeri kolaylıklar elde edilebilirdi, edildi.

* Basra Körfezi ABD'nin egemenlik alanı olarak kalmalı, bunun için gerici arap rejimleri silahla donatılmalıydı, Mısır ve Suudi Arabistan donatıldı.

* Grenada'da işler karışıyordu,burasıişgal edilmeliydi, edildi.

* Nikaragua'da halk devrimi destekliyor, devrim gelişiyordu, tedbir alınmalı, karşı devrim desteklenmeliydi, desteklendi.

* Afganistan'da devrimci hükümete karşı, devrilmiş gericilik silahla beslenmeliydi, beslendi.

* El Salvador'da gerillalar duruma egemen olabilirler, ABD'nin istemediği bir bağımsızlık doğabilirdi, engellemek için para vermek gerekirdi, verildi.

* Nükleer savaş tehdidi yoğunlaştırılmalı, insanlığın psikolojisi teslim alınmalı, Avrupa'ya Pershing-2 ve Cruise füzeleri yerleştirilmeliydi, yerleştirildi.

* Silahlanma görüşmelerinde kaçılmalıydı, kaçıldı.

* Yeni silahlanma alanları bulunmalı, uzayın silahlandırılması için girişim başlatılmalıydı, başlatıldı.

* ABD'nin çıkarından başka "hukuk" olmayacağı, meselâ Sidre Körfezinde bile Libya'ya saldırabileceği kanıtlanmalıydı, kanıtlandı.

* Polonya'nın içişlerine karışılmalı, anti-komünizm bütün dünyada güçlendirilmeli, soğuk savaşın koyulaşması için elde gelen esirgenmemeliydi, esirgenmedi.

İnsanlığın bu kabustan kurtulması için, herkesin barış mücadelesinde seferber olunması gerekiyor, olunsun.!

Mısır'da IMF sökmüyor

Enver Sedat'ın öldürülmesinden sonra iktidarının üçüncü yılını yaşamakta olan Hüsnü Mübarek zor günler geçiriyor. Ekim ayı başında ekmek fiyatlarına zam yapan hükümet güçlü bir halk muhalefetiyle karşılaştı. Kahire, İskenderiye ve Nil deltasındaki önemli yerleşim merkezlerinde işçilerin başını çektiği kitle hareketleri ortaya çıktı. Kahire-İskenderiye demiryolu hattı barikatlarla kapatıldı.

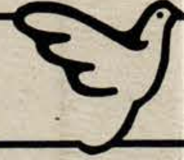
Son üç yılın en güçlü kitle hareketi karşısında hükümet geri adım attı ve ekmek, makarna ve yemeklik yağ fiyatlarını düşürdü. Ama bu arada yirmibeş kişi yaralanmış, bir kişi ölmüştü.

47 milyon kişinin yaşadığı ve her 23 saniyede bir bebeğin dünyaya geldiği Mısır günden güne kendini besleyebilecek bir ülkę olmaktan uzaklaşıyor. Dünyanın en eski tarım ülkesi şimdi yiyecek ihtiyacının yüzde 65'ini ithalatla karşılıyor. Enflasyon oranı yüzde 20 ve ülkenin 19 milyar dolar dış borcu var.

Görüldüğü gibi Mısır'ın ekonomik durumu sadece ona özgü bir durum değil. Aralarında Türkiye'nin de bulunduğu yüzlerce az gelişmiş ülke, batının kapitalist merkezlerine boğazlarına kadar borçlanmış, ekonomileri tıkanmış bir hale gelmiş. Tabii emperyalizmin tüm bu ülkelere uyguladığı politikalar da kaba çizgileriyle aynı: IMF batağına sokmak.

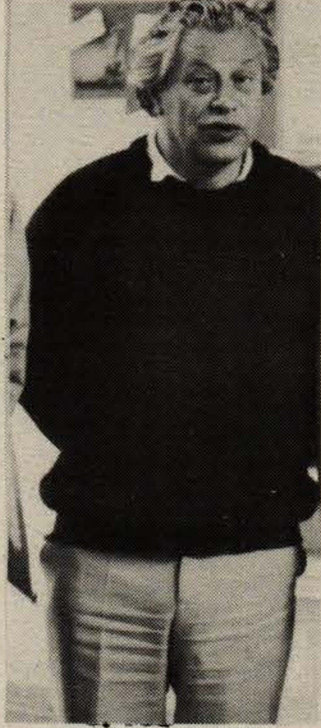
IMF, Mısır'dan gıda maddelerine zam yapmasını, ücretleri düşürmesini istiyor. Ama Mübarek bunları yapmıyor. Çünkü Mısır halkı kuzu gibi davranmıyor. Yaşam seviyesini savunmak için sokağa dökülmekte tereddüt etmiyor.

Bunu yapabilmesi Mısır halkının sosyal mücadelede daha tecrübeli olmasından değil, Mısır muhalefet güçlerinin daha örgütlü olmasından ileri geliyor. Dünyanın hiçbir yerinde emperyalizmin ve yerli para babalarının politikaları örgütlü bir birlik içinde olan halka karşı etkili olamıyor.

Ünlü Sovyet yazar Rady Fish ile Duisburg'da konuştuk

'Türk edebiyatı faşizmden daha güçlü çıkacaktır'

Dayanışma: Sayın Rady Fişh okurlarımıza biraz kendinizi tanıtır mısınız?

Rady Fişh: 1924'de Leningrad'da doğdum. Babam da yazardır. Yazarlık benden bir aile hastalığı halinde gelişti. Fakat zannediyorum ki gençliğimde hiç yazar olmak istemedim. Ailem, devrimci bir aileydi. Babam Komsomol kurucularındandı. Böyle bir çevrede gençliğim geçtiği için (şöyle bir olay hatırlıyorum) 12 yaşında iken bir torbaya kuru ekmekleri doldurdum. Babam bunları ne yapacağımı sordu.

– Kaçmak istiyorum.

– Nereye?

– Çin'e gitmek istiyorum. Orada devrim var.

– Ne yapacaksın orada?

– Devrime yardım edeceğim.

Babam akıllı bir adamdı.

– Çince biliyor musun?

– Hayır bilmiyorum.

– Silah kullanmayı biliyor musun?

– Hayır bilmiyorum.

– Ne yapacaksın orada? Onlar sizinle mi uğraşacak?

Bu bir çocuk hevesiydi tabii. Sonra Moskovaya geldim. Savaş ilan edildiğinde liseyi bitirmiştim. Gönüllü olarak orduya katıldım ve Kuzey'de, Norveç hududunda Nazilerle çarpıştım, yaralandım. Altı ay kadar hastanede kaldıktan sonra hemen fakülteye koştum. Çince öğrenmek istediğimi söyledim. Fakat ders yılı başlamıştı ve kontenjan da dolmuştu. Müdür bana "istersen Türkoloji ile uğraş" dedi. Düşündüm, kabul ettim. Türkolojiyi seçtiğime şimdi çok memnunum. Bu benim için büyük bir şans oldu. Nazım Hikmet'le tanıştım. Yaş farkına rağmen dostluk kurdum. 25 kadar Türk yazarının eserlerini Rusçaya çevirdim, yayınlandı. İşte Türkolog oluşumun hikayesi böyledir.

Doktora tezimi tamamladıktan sonra 6 yıl gemilerde tayfa olarak çalıştım. Zira kitaplarla uğraşmak o zamanlar bana yeterli gelmiyordu. Tayfalık yaşamımda, tayfa başılığına kadar yükseldim. Dünyayı gördüm. Bu benim için ilginç ve yararlı oldu. Sonra edebiyata döndüm. Balıkçılık ve deniz üzerine üç kitap yazdım. Bunlar; dökümanter, deneme ve öykü kitaplarıdır.

Dayanışma: İşçi sınıfının büyük ozanı Nazım Hikmeti yakından tanıdınız. Onun hakkında dergimize söylemek istediğiniz şeyler olabilir diye düşünüyoruz. Ne dersiniz?

Rady Fişh: Bu benim için zor bir iş. Onun kişiliği ve sanatı üzerine 4 kitap yazdım ve o kitaplarda söylemek istediklerimi belki yeterince söyleyemedim.

Onunla birlikte çalışmış olmaktan çok mutluyum. Yalnız Türkologlar değil, Sovyetler Birliği'ndeki o kuşağın yazarları ve ozanları onun tezgahından geçti. Ondan çok şey öğrendik. Yalnız, edebiyat alanında değil, şahsiyet olarak da üzerimizde çok etki bıraktı. Yalnız yazarlar değil, onunla tanışıp görüşen insanlar, onu, ömrünün sonuna kadar unutamıyacaklardır.

Nazım çok geniş ufuklu bir insandı. Yalnız bir şair olarak değil, insan olarak da büyük bir kişilikti.

O insanların küçümsenmesine, horlanmasına asla tahammül edemezdi. Birinin küçümsendiğini hissedince hemen tepki gösterirdi. Çünkü o katıksız bir enternasyonalistti. Sovyet insanları da bu atmosfer içinde yaşadıklarından dolayı, Nazım Sovyet halkına çok yakındı.

Başka bir şey daha söyleyebilirim: Her ulusun, başka uluslar hakkında önyargıları vardır. Özellikle yan yana, birlikte yaşayan ve çarpışan uluslarda bu daha belirgindir. Nazım, bu önyargıları gidermek için çok çalıştı ve Türkiye halkları üzerinde eski dönemlerden kalma bu önyargıları giderebilmek için çok uğraş verdi. O zamanlar Moskova, Sofya, Budapeşte radyolarında konuşurken, Türk dinleyicilerine Sovyet Halklarını anlatıyordu. Amacı halklar arasındaki önyargıları gidermekti. Bu alanda çok başarılı oldu. Her yere çağrılıyordu. Her konuşmasında halklar arasında dostluğun önemi üzerinde duruyordu.

Onun kişiliğini bu kısa sürede anlatmak zordur. Çok sevilen bir şairdir. Şahsiyet olarak şimdi de tüm dünyada hele hele Sovyetler Birliği'nde sevilen, sayılan bir kişidir. Özellikle Sovyetler Birliği'nde diyorum çünkü Sovyetler Birliği onun için kendi sözleriyle ikinci bir vatandır.

Dayanışma: Sosyalizmin sanat üzerindeki etkileri ve bunun Sovyetler Birliği'ndeki örnekleri üzerine söylemek istediğiniz bir şeyler olabilir diye düşünüyoruz. Ne dersiniz?

Rady Fişh: Tabii, gayet tabii. Önce şunu söylemek istiyorum: Sovyet Yazarları mali bakımdan devletten yardım görüyor. Bizde yalnız kalemiyle geçinen 9 bin yazar var. Bunlar Sovyet Yazarlar Birliği'ne üyedirler. Yazarlarımız başka bir işle uğraşmazlar. Bu çok büyük olanaktır. Bildiğim kadarıyla başka ülkelerde yazarlar (istisnalar dışında) bu olanaklardan yoksundurlar.

Biliyorsunuz, Sovyetler Birliği 15 Cumhuriyetten oluşuyor. Ve edebiyatımız 78 dilden yayınlanmaktadır. Karşılıklı çevirilerle, halklarımız birbirine tanıtılıp kaynaştırılıyor.

> □ "Nazım her yere çağrılıyor, her konuşmasında halklar arasındaki dostluğun önemi üzerine duruyordu." □

Sovyet edebiyatında benim için ilginç bir gelişme var. Biliyorsunuz, Cengiz Aytmatov dünyaca tanınan bir yazardır. Kırgız asıllı olan bu yazar Kırgız dilinden yazıyor. Şimdi de Rusça yazmaya başladı. Ama onun Rus ve batı tekniği ile yazılan romanları da var. Kırgız edebiyatında bizim "tradition orient" dediğimiz, doğu milletlerinin geleneği vardır. Böyle bir sentez çok ilginç bir meyve verdi. Yalnız Aytmatov değil, başka yazarlarımız da bunu gerçekleştirebiliyorlar. Balka şehrinde, (ki küçük bir halk, Kafkasya'da küçük bir ulustur. Şimdi bu şehir bütün Sovyetlerce biliniyor.) Kaybın Kuriyef adında bir yazar var, Balkarca yazıyor, Rusçaya çeviriyor. Bu yazarımızda da sözünü ettiğim sentez var. Yani kendi milli geleneği ile gelişen çağdaş edebiyatın bir sentezi.

> □ "Bana göre edebiyatçının, sanatçının görevi doğruyu söylemek, ileriyi göstermek, aydınlatmak, geleceğe yön vermektir."
>
> "Bugünkü politik koşullar değişik bir ürün verecek, belki acı bir ürün ama, yine de başka bir renk." □

Dayanışma: Bugün Türkiye'de askeri faşist bir yönetim hüküm sürüyor. Türkiye'deki sanatçılar zor günler yaşıyor. Dünyada başka ülkelerin sanatçıları da bu tür sınavlardan geçtiler ve ürün verdiler.

Bu durum gözönüne alındığında, Türkiyeli sanatçıların bugünkü durumları hakkında görüşleriniz nedir ve gelecek ürünleri ne olabilir?

Rady Fişh: Ben biliyor ve inanıyorum ki, Türk edebiyatı Asya ve Afrika edebiyatından geride değildir. Benim için en ilginç edebiyatlardan birisidir. Asya ve Afrika'nın en önde gelen edebiyatlarındandır. Yalnız benim için değil elbet. Çok okunuyor, örneğin Sovyetler Birliği'nde çok satılıyor, çok seviliyor. Türk edebiyatının önde gelen yazarları ülkemizde tanınıyor ve biliniyor.

İnanıyorum ki, böylesi güçlü bir edebiyat, bu koşullarda da bastırılamaz. Zaten dünya çapında edebiyatçıların ortak dayanışmaları mevcut. Bana göre edebiyatçının, sanatçının görevi doğruyu söylemektir, ileriyi gösteren, aydınlatan, geleceğe yön verendir.

Bu şartlarda da sanatçının görevleri değişmiyor. Şartlar değişiyor, görev değişmiyor. Ve inanıyorum ki, bugünkü politik koşullar değişik bir ürün verecek, belki acı bir ürün ama, yine de başka bir renk verecek. Çünkü baskı ile, politik rejim ile, edebiyat arasında diyalektik bir bağ vardır. Bazen özgür olunmayan ortamlarda edebiyat çok ilginç bir biçim alabilir. Çünkü düşüncesini mask etmeye, gizlemeye mecburdur. Bu zaten bir imajdır. Doğrudan söyleyemediklerini imaj yoluyla söylemek. İnanıyorum ki, bu şartlar içinden, Türk edebiyatı daha güçlü çıkacaktır. Basılıp basılmaması ayrı bir sorun, ama Türk yazarları bugün çok iş yapıyorlar. Zaman gelecek, onlar ortaya çıkacak. Aynı zamanda Türk yazarları politik hayata da katılıyor. Biliyorsunuz, Aziz Nesin şimdi yargılanıyor. Ama dünyaca tanınmış bir yazar ve Cunta'nın insan haklarına saldırısını protesto için, hasta olduğu halde aksiyona geçti. Bu kolay bir şey değildir. Bu kahramanca bir tavırdır. Tüm ünlü yazarlarınki gibi.

Dayanışma: Bir süreden beri bir kapitalist ülkede bulunuyorsunuz. Ve burada özellikle yabancı işçileri ve de Türkiyeli entellektüelleri yakından izlediniz, gözlediniz. Bize bu gözlemleriniz hakkında biraz bilgi verir misiniz?

Rady Fişh: Şunu söylemeliyim ki F.Almanya'da kişisel bir konuk olarak bulunuyorum. Sovyet Yazarlar Sendikasını veya bir başka örgütü temsil etmiyorum. Türkolog bir arkadaşımın konuğu olarak burada bulunuyorum. Burada birçok Türkiyeli işçi ve aydınla tanışma fırsatını buldum. Bu benim için çok yararlı oldu.

Bana göre Türkiyelilerin göçmen işçi olarak Avrupa'ya gelmeleri edebiyat ve sanat alanında yeni bir dönem açacak. Buradaki yaşam tarzı ve sanat çevresinin, yazarlar üzerinde olumlu izleri olacak. Bu şimdiden kendini göstermeye başladı bile. Örneğin İsmail Çoban adında bir ressamın atelyesinde bulundum. Çok ilginç bir sergi izledim. Ressam (Bedrettin Adında Doserler) diye Bedrettin'i anlatan resimler yapmış. Bu bana çok ilginç geldi. Resimlerde hem Türk hem de batı tekniği ustaca kullanılmış. Bu sergi beni çok etkiledi.

Edebiyatta da aynı şeyler olur zannediyorum. Alman ilerici ve liberal edebiyatçılarının buradaki Türk aydınlarıyla ilişkileri Alman edebiyatına da başka bir renk getirebilir ve getirmeye başladı bile. Böyle karşılıklı etkilerini tüm güçlüklere rağmen tesbit ettim. Çünkü edebiyat ve sanat kendi çevresinden dışarıya taşıyor, dünyaya açılıyor. Elbette bu edebiyat ve sanat için de böyle. Bu durum hem Alman hem de Türk edebiyat çevrelerine yeni ufuklar açıyor. Tabii bahsettiğim ilerici edebiyatçı ve sanatçılar için geçerlidir.

Dayanışma: Çok teşekkür ederiz.

Rady Fişh: Ben de.

Bulgar şair Vaptsarov'un inancı dizelerinde duyulur

GİDERKEN

Karıma

Ara sıra geleceğim sen uykudayken.
Beklenmedik bir konuk gibi.
Bırakma beni sokakta.
Sürgüleme kapını!

Yavaşça gireceğim içeri, ilişip usulca
Gözümü dikip sana bakacağım
karanlıkta.
Bakacağım, bakmaktan dolunca
gözlerim
Seni öpüp gideceğim.

. . .

Kavga çetin ve acımasızdır.
Kavga destan gibidir, doğru
dedikleri.
Düşerim. Başkası alır yerimi-
Bunun adını etmeğe değer mi?

Ateş edilir sonra -mezar kurtları.
Zaten akla uygun olanı da bu.
Ama kıyamet koptuğunda seninle
olacağız,
Halkım, sevdiğimiz için seni.

Öğleden sonra 2-23. VII. 1942

Vaptsarov'u, okuyucular "Yeniden Bir Fabrika Kuracağız" adlı şiir kitabı ile tanıyorlar. Ama Bulgar halkı, yediden yetmişe onun şiirleri ile büyüdü, okul kitaplarında kahramanlıklarını okudu, Parti toplantılarında onun anısına saygı duruşunda bulundu. Vaptsarov çok genç yaşta edebiyat çalışmalarına başladı. Bu yıllar aynı zamanda Bulgar halkının faşizme karşı kanı canı pahasına yürüttüğü mücadele yıllarıdır. O şiirlerini halkının kurtuluşunda, partizanların savaş azminde bir moral unsuru olarak kullanmasını bildi. Yalnız şiir yazmakla yetinmedi, silahlı partizan birliklerine katılarak, işgalci Hitler ordularına ve işbirlikçilerine karşı aktif savaşa katıldı.

Nikola Y.VAPTSAROV 32 yaşında genç bir ozan iken, 23 temmuz 1942'de tutuklu bulunduğu Nazi kampında faşistler tarafından kurşuna dizilerek katledildi. O, 9 Eylül devrimini ne yazık ki göremedi. Ama 9 Eylül'ün geleceğine, Hitlercilerin ülkeden kovulacağına, Halk Cephesi'nin muzaffer olacağına dair inancını bir an olsun bile yitirmedi. Onun şiirlerini okuyan herkes, ondaki bu inancı şiirlerinin her satırına sinmiş olarak görebilirler.

Doğumunun 75. yılında bu ünlü halk ozanını tüm dünya ilerici insanlığı sevgi ve saygı ile anıyor. Bulgar halkı onunla övünüyor, anısına anıtlar dikiyor. Genç kuşaklar onun şiirleriyle büyüyor ve uğrunda hayatını verdiği düşünce 40 yıldır ülkesinde muzaffer olarak kültür ve sanat alanında da dev adımlarla ilerliyor.

MANŞET

Duyduk — duymadık,
Gördük — görmedik,
Dedi — demedi demeyin.

Bu sütunda, sizlere Türk basınında son bir ay içinde çıkan birbirinden değerli incilerden ufak bir seçmeyi amaçlıyoruz. Amaçlanan işin güçlüğünü de gayet iyi biliyoruz eski deneylerden. Zor olan konu bulmak veya yazmak değil. Tam tersine, aslan basınımız, her Allahın günü ve hep bir ağızdan öyle eşsiz inciler sıralıyor ki ay sonunda hangisini seçeceğini şaşırıyor insan. Hangisini yazsanız, aklınız ve gönlünüz ötekilerde kalıyor. "Ah şunu da yazsaydık, okurumuzu bu nadide fikirlerden mahrum bırakmasaydık" diye içiniz içinizi yiyor. İş bununla kalsa, neyse! Ardından azar dolu okuyucu mektupları da alıyorsunuz: "Kör müsün be adam! Falanca günkü manşete bak. Ondan nasıl söz etmezsin!"... Eh, o kadarına seve seve katlanacağız. Okurun, eleştirmeye bile değer bulmamasıdır asıl korkulacak şey!..

GAZETELERİMİZ NASIL OKUNUR?

"Basbayağı okunur işte, nasılı masılı var mı?" diyorsanız gerçekten tehlikeli durumdasınız demektir. Hemen iyi bir doktora başvurun. 12 Eylül 1980'den sonra iyice yaygınlaşan "bana ne"cilik size de bulaşmış ve sinsi sinsi ilerliyor demektir. Feci bir bulaşıcı olup sonu pek acıdır; hain virüs insanın dış görünüşünü hiç bozmaksızın yalnız içini çürütüp geride "insan görünüşlü bitkiler" bırakmaktadır. Ama sizin için tehlikenin büyük olmadığına emin olabilirsiniz. Aksi halde zaten bu gazeteyi elinizde bir kaç dakikadan fazla tutamazdınız. Böyle yayınlar virüsü kapanların elini yakıyor.

Biz dönelim konumuza: "Gazetelerimiz nasıl okunur?". Türk gazetesi dediğimiz şey öyle başka gazeteler gibi uluorta okunmaz, okunamaz. Bunun sayılamayacak kadar çok tehlikeleri vardır. Kısaca:

1- AİLE AÇISINDAN

— Çoluk çocuğunuza yazıktır. Ana baba olarak onları bu tehlikeyle baş başa bırakamazsınız.

— Birinci sayfadaki cinayet, çocuk kaçırma, trafik kazası vs. haberlerinden ve mezbahadan korkunç fotograflardan etkilenen anne ve büyükanneler, başına aynı şeyler gelmesin diye eşşek kadar olmuş çocuklarını evden dışarı bırakmamaya kalkınca yuvanızda huzur mu kalır?

— Zaten açık olan bütçenizin at yarışı-Loto-Toto masraflarıyla daha beter delinmesine engel olmak, nutuk atmakla; "Yahu o bir tek herifi milyoner eden paraları bizim gibi enayiler vermiyor mu?" demekle mümkün değildir. "O BİR TEK KİŞİ" olmak ümidinin yerine daha somut bir ümit veremiyorsanız çoluk çocuğunuza, onları gazetelerden korumak zorundasınız.

2- POLİTİK TEHLİKESİ:

— Türkiye'de iseniz, değil bu gazete gibi YASAK yayınların, "Cumhuriyet, Nokta, Gırgır" gibi yasaklanmamış yayınların bile "mimlenmek" gibi minicik bir tehlikesi mevcuttur. Bu tehlike yurt dışında "Konsolosluğa ihbar edilmek" biçiminde hükmünü sürdürür ki ucu "pasaport uzatmamaya" kadar varabileceğinden çok dikkatli olmayı gerektirir. Yoksa Zimmermann'ın yapamadığını T.C. konsolosluğu yapıp sizi ekmeğinizden, işinizden edip vatana postalatabilir!

— Buna aldırmayacak kadar demokrat kişileri ise aksi tehlikeye karşı uyarmak gerekir: Ellerinde bir boyalı gazeteyle görünmeleri, kendi çevrelerince afaroz tehlikesi doğurabilir, dikkat!

3- FİZİK TEHLİKELER:

— Bir kerede farketmeyebilirsiniz ama sinirleriniz günden güne bozulur. Önce — hiç huyunuz olmadığı halde — küfretmeye başlarsınız. Sonra dozu artar, masaya duvara yumruk atarsınız. Daha sonra yakınlarınıza saldırmak veya kafanızı duvarlara vurmak gelir.

— Diyelim ki sinirleriniz çok sağlam ve dayanabiliyorsunuz: O vakit de vicdan azabından kurtulamazsınız kolay kolay. Bu kağıt parçasına verdiğiniz 1,20 DM. size 1200 DM gibi gelir ve; "Ben hâlâ adam olamadım. Hay elim kırılsaydı da bu parayı veremeseydim. Kızıma güzel bir çikolata alıp sevindirirdim. Lanet olsun benim gibi babaya" gibi düşüncelerle uykusuz kalırsınız.

HAYIR MI?

Yok eğer "Bütün bunları biz de biliyoruz. Üstelik Türk basınının ne olduğunu çocuklar bile öğrendi, senin aklına ihtiyacımız yok" diyorsanız, ne yapalım, o vakit elimizden birşey gelmez.

Ama gene de yan taraftaki anket sorularıyla bir sınayın kendinizi. Bakalım iyi bir okuyucu olmuş musunuz?

İYİ BİR OKUR MUSUNUZ?

Alın bakalım size basit bir anket. Buradaki 4 sorunun bir tanesine bile yanlış cevap verenler "Gazete okuyorum" demesinler. Doğru cevaplar —bu ankette de— tersyüz edilmiştir.

SORULAR:

1— Türkiye'de "Zengin petrol yatakları" ne zaman bulunur, sonra bu yataklara ne olur?

**

2— Şimdiye kadar kaç Hristiyan genci (eğer bir Türkle evlenmeyecekse) müslümanlığın yüceliğine hayran kalıp din değiştirmiştir?

**

3— Amerika'ya çatan gazetenin sonu ne olur?

**

4— "Kürt" ne demektir?

CEVAPLAR:

1 — Yüklü zam paketleri açıldığı günlerde bulunup ortalık durulunca kaybedilirler.

2-Böylece bir olay —belki— olmuşsa da, ne yazık ki basınımıza yansımamıştır.

3—Hiç birşey olmaz.

Gazetelerimiz Amerikaya "Ermeni lobisi", "Yunanistan'a yardım", "Zencilere baskı" dışındaki konularda çatılmayacağını, ama bu konularda saldırmanın —tam tersine— tarafsız görünüm için şart olduğunu uzun zaman önce keşfetmiş bulunuyorlar.

4— "Kürt" sözcüğü, ayrılıkçı —bozguncu— anarşistler tarafından uydurulmuş olup, Doğu ve Güney Doğu Anadolu'da yaşayan dağ Türklerini tanımlamaktadır. Bu insanlar, Türkçenin bozulmuş bir şekli olan dillerini ayrı bir dil sanmaktadırlar.!?.

****

Tercüman

5. Juli 1983/37 Dienstag 7885 D6703A

Teşvik Kanununu kabul etmiyoruz

ESENER GERÇEKLERİ KONUŞTU

● Teşvik Kanunu vatandaşlarımız için yararlı olmayacaktır. Ve bu bir dönüş teşvik tedbiri de...

Blüm'e 10.500 markın hesabını soruyoruz

...a, eski Ankara değil

Hesap sorduk mu? N'oldu?

Ohhh!.. İçime su serpildi... Tabii kabul etmeyin 10.500 Markı... Tabii hesap sorun Alman Bakanından. Eşekler gibi çalıştırdılar bizi, suyumuzu çıkardılar, şimdi haklarımızın da üstüne yatıp bizi defetmek istiyorlar. Var mı öyle yağma? Biz sahipsiz değiliz... Evet, Ankara eski Ankara değil. Artık üç-beş kuruş borç için Almanın önünde takla atmıyoruz. Şu Özal yaman herif vallaa... Elinde de kapı gibi koz var: Serbest dolaşım hakkı!.. Almanan ödü kopuyor çoluk çocuk buralara geleceğiz diye. Alsın da memleketini başına çalsın... Bizim haklarımızı versin, yeter... Ama bu sefer sert taşa çarptı.

Bak ne diyor gazete:

—Teşvik kanununu kabul etmiyoruz!

—Blüm'e 10.500 Markın hesabını soruyoruz.

—Ankara eski Ankara değil!

....

Efendim?... Uyuyor muyum?
Kanun yürürlüğe mi girdi?
Dönen döndü mü? Nasıl olur?

Ya gazeteler? 1983'ün gazeteleri mi? İmdaat!... Bize sahip çıkan yok mu?

Aman maister'le iyi geçineyim. İşsiz kalanın hali haraptır.... Ulan uğursuz komünistler diye diye başımıza getirdiniz sonunda'

İşte, Humeyni'nin beyin yıkama fabrikası

MURAT BARDAKCI
TAHRAN

● *Mahkûmlar her gün defalarca, "Biz münafıktık, şimdi İslâm için çalışmaya hazırız" diye bağırtılıyor*

Onların hapishaneleri, "bizim eğitim tesislerimiz"

Vaaay canına!.. Şu dünyada neler neler oluyor. Demek daha düne kadar Humeyni'nin karşısında olan insanlar hapishanede "eğitilince" birden onun müridi oluyormuş!.. Kim bilir ne biçim bir "eğitim" ki, adamların kişiliğini silindir gibi ezip "Biz münafıktık, şimdi İslam için çalışmaya hazırız" diye bağırtabiliyor... Ne biçim bir işkence görmüş olmalılar?!

Mamak mı?.. Yahu siz komünistlik etmeden duramaz mısınız? Ne ilgisi var Humeyni hapishaneleri ile bizim eğitim tesislerimizin?

Kaldırın o beden eğitimi fotograflarını oradan. Ne olsun yani? 24 saat koğuşta yağ mı bağlasınlar? Keşke vaktim olsa da ben de her gün koşabilsem sağlığım için...

Kitap okumak ve kitaplıklar üzerine

Türkiye'nin okuyan yazan çevrelerinde son yılların en yoğun tartışma konularından birisi de "okumak ve "kitap satışları" konusu.

1983 yılında dört kez zam gören kağıt mı, artan üretim giderleri mi suçlu? Yoksa, ücretlerin genel fiyat artışları karşısında nalları dikmesi mi? Kuşkusuz hepsi birer etken. Ama hepsi bu değil! "Neden okumuyoruz?"u tek tek yanıtlamaya kalkalım, gerçek nedeni bulacağız kolayca: Toplumsal bir alışkanlık okumak, ya da okumamak. Okumak ta, kitap ta korkulur kılınmış bilinçlerimizde. Onlarca yıldır okumanın ve kitabın düşmanı bir tavır egemen olmuş beyinlerimize. Bu koşullandırılma okumayışımızın belki de en güçlü nedeni. Kitap fiyatlarındaki artışın çok çok önlerinde giden bir neden hem de.

"Her yerel yönetim, 500'ü aşan yabancı dil grubu için yerel kitaplığında kitap bulundurmakla yükümlüdür (kuşkusuz bu yabancı dilde). Bulundurulacak kitap sayısı, nüfusu 2000'e kadar olan gruplar için beş kişiye bir kitaptır..."

Bu uluslararası kural uygulanması zorunlu bir kural değil kuşkusuz. Ancak, neden uygulanmadığı sorulacak ve uygulanması için diretilebilecek bir kuraldır.

İçinde yaşadığımız ülkede ve kuşkusuz birçok batı ülkelerinde de halka açık kitaplıklar devletin sosyal giderler için ayırdığı bütçeyle, yerel yönetimlerin bütçelerinden finanse edilmektedirler.

Bu olgu, söz konusu bütçelere katkıda bulunan tüm insanların bu olanaklardan yararlanmasını da doğal bir hak olarak getirmektedir: eğer gerçekten böylesi bir hakkı kullanmak istiyorsak.

Halka açık kitaplıklar, planlamalarda okuyucu verilerini ölçü olarak almakta, okuyucu sayısı, okunan kitap veya ödünç alınan malzeme sayısı ve niteliğine göre kendilerine ayrılan bütçeden oranlı harcamalar yapmaktadırlar. Yani bir kıtaplıkta şu şu kıtapların eksikliğini ileri sürmek gerekli, ancak yeterli olmamaktadır. Sözkonusu kitaplara benzer nitelikli kitapların kullanılırlığı da saptanmış olmalıdır.

Kısası bir kitaplığa şu ya da bu dilde kitapların alınması bir politik istem olarak görülmeli, bu amaçla savaşım verilmelidir.

Sınırlı da olsa raflarında belli bir dilde yapıtlara yer veren bir kitaplık ise en yaygın biçimde kullanılmalı ve bu kullanım hızlılığıyla daha çok yapıt istenmelidir. Bu karşılıklı etkileşim içinde daha çok okur, daha çok kitap, daha çok okur... İnsanlarımızın yazının başında sözünü ettiğimiz ekonomik zorlukların dışında var olan okumama alışkanlığını yenmesine ve okumaya yönelmesine küçük de olsa bir boyut kazandıracak-

(Devamı 9. sayfada)

⋆ Bir kitap ⋆

Yedi Numaralı Dehliz

Yazarı: Kastos Kodzias
Çeviren: Metin Alemdar
Yayınevi: ADAM yayınları

"Özellikle sana getirdim bu romanı" demişti Paris'ten gelen arkadaş. Ben de, biraz da şaşkınlıkla "niye bana" dedim. "Bilmiyorum" dedi heyecanla. "Bu romanda insanı saran sımsıcak birşey var. Tüm roman kahramanlarını sanki tanıdım. Sanki romandakiler bugün yaşıyor, hatta yanımızda. Belki de hergün karşılaşıyorum onlarla!... Kitapta biraz da seni buldum. Şu güç şartlarda mücadele veren birçok yoldaşı buldum. Roman bittiğinde insanın gözlerinin buğulanmaması elde değil. Bilmem... belki abartıyorum ama bu roman okunmalı!"

Arkadaş gitmeden romanı bitirmeye çalıştım, elimdeki bir başka romanı yarım bırakarak. Kodziaz'ın romanı ilk başlarda gereksiz ayrıntılarla dolu, biraz da sıkıcı bir roman izlenimi yaratıyor okuyucuda. Daha sonra olaylar geliştikçe ve olayların kahramanları romandaki yerini aldıkça, eğer dikkatle okumadıysanız yeniden başa dönmek zorunda kalıyorsunuz. Çünkü Kodziaz'ın romanında kişiler ve onların sınıfsal konumları çok önemli yer tutuyor.

Roman kahramanları üstün niteliklere sahip, bir başka deyişle, dört dörtlük insanlar değil. Tüm hatalarıyla, zayıf yanlarıyla toplumsal konumlarıyla "insanlar" var. Sendikanın gazetesinden başka birşey okumamış, ama yılların kendisine verdiği dağ gibi büyük hayat tecrübesiyle yaşlı sendika lideri ihtiyar, kendisine yapılan her türlü işkenceye rağmen direnen, ağzında düşmana teslim olma işareti sayılabilecek bir ses çıkardığı için kendine kahreden partinin gençlik sekreteri.

Kohl gençleri değil patronları kolluyor

CDU başkanı ve başbakan Helmut Kohl 6 Mart 1983 seçim konuşmalarında sık sık, iktidara geldiklerinde okulunu bitiren her gence meslek eğitim yeri sağlayacakları vaadinde bulunmuştu. Seçimlerin üzerinden 1,5 yıla yakın bir zaman geçmiş olmasına rağmen meslek eğitim yeri bulamayan gençlerin sayısının resmi rakamlara göre şimdiden 213.000'e ulaşması ve bu sayının yıl sonuna kadar çok daha fazlalaşacağının anlaşılması, Kohl'ün seçim konuşmalarında verdiği sözün diğerleri gibi "koskoca bir yalan" olduğunu göstermiştir.

–Ben sadece mikrofonu denemiştim

Hayata ilk adımlarını işsizlik ve gelecek korkusu ile atmak zorunda bırakılan gençlerin sayısındaki bu korkunç artış, hükümetin değişik sözcüleri tarafından istenildiği kadar "geçici" nedenlere ya da gençler arasında "yüksek öğrenim yapmak yerine kısa yoldan hayata atılmak" eğiliminin artmasına bağlansın, gençler istikballeriyle oynayanların her daim tekelci sermayenin çıkarlarını gözeten gerici Kohl-Genscher hükümeti olduğunu giderek daha iyi kavrıyorlar.

Nitekim Kohl hükümetinin eğitim bakanı CDU'lu bayan Dorothee Wilms, DGB'nin meslek eğitim yerlerindeki bu açığın kapatılması için hükümetin acilen tedbir alması ve bu amaçla 2 milyar DM'lik bir tahsisat ayrılması önerisini reddetmiş ve bir sonuç vermeyeceği artık çoktan anlaşılan, işverenlere meslek eğitim yerleri açmaları konusunda yeniden çağrı yapmakla yetinmiştir. Kohl hükümetinin bu türden çağrılarının bir netice vermediği, yandaki grafikten de çok iyi görülmektedir.

Herhangi bir meslek eğitim yeri bulunmayan gençlerin sayısı 1983 Haziranı'nda 175 bin iken bu rakam 1984 Haziranı'nda 212.900'e çıkmıştır. Gerek DGB, gerekse çeşitli gençlik kuruluşları, bu türden göstermelik çağrılar yerine şu somut tedbirlerin alınmasını önermektedirler.

* Mevcut tüm meslek eğitim yerlerinin en verimli şekilde değerlendirilmesi,

* Tüm işletmelerde ve bürolarda geleceğe yönelik yeni meslek eğitim yerlerinin yaratılması,

* Tüm büyük işletmelere çalıştırdıkları işçi sayısının en az yüzde onu kadar meslek eğitim yeri açması için kanuni zorunluluk getirilmesi,

* Fabrikalar ve bürolar dışında meslek eğitim yerleri açılması için hükümetin acilen 2 milyar DM'lik bir tahsisat ayırması,

* Meslek eğitim yeri bulamayan gençlere işsizlik parası ödenmesi.

Batı Berlin eski belediye başkanı ve şu anda F.Almanya cumhurbaşkanı olan CDU'lu Weizsacker ise, işverenlerin ek meslek eğitim yerleri açmaları için, mali olarak desteklenmelerini savunmakta ve kendisinin Batı Berlin belediye başkanı olduğu sıralarda uyguladığı programı örnek göstermektedir. Weizsecker Batı Berlin belediye başkanıyken, 1982-86 yılları arasında ek bir meslek eğitim yeri temin eden her işletmeye devletin 5000 DM para yardımı yapmasını sağlamıştı. Bu da mevcut iktidarın gençliğin en acil sorunun çözümü için dahi öncelikle işverenleri kolladığını göstermektedir.

HELMSTEDT'DE HALK DAYANIŞMA GECESİ YAPILDI

Bir süreden beri çalışmalarını sürdürüp, dernek kurma aşamasına gelen Helmsdt'deki Türkiyeli işçiler 20 Ekim 1984 günü "Halk Dayanışma Gecesi" adıyla bir gece düzenlediler.

100 civarında kişinin katıldığı gecenin açılış konuşmasını Helmstedt İşçi Kültür Derneği adına H.Siliseri yaptı. Konuşmasında "Türkiye'de demokrasiye dönülüyor" söylentilerinin hiç de denildiği gibi olmadığı, baskıların, işkencelerin, idamların ve açlığın bütün hızıyla devam ettiğini belirten H.Siliseri, göçmen işçi sorunlarınına da değinerek, her türlü düşmanlıklara omuz omuza karşı çıkılması gerektiğini belirtti. Daha sonra; "faşist bozkurtların" F.Almanya'daki çalışmalarının yasaklanmasını da bir kere daha hatırlatan konuşmacı, "Türkiyede'ki tüm politik tutuklular serbest bırakılmalıdır, Evren-Özal yönetimine yapılan her türlü yardımlar durdurulmalıdır" diyerek konuşmasını bitirdi.

Halk Dayanışma Gecesi'ne GERÇEK Avrupa Komitesi de bir dayanışma mesajı gönderdi. Göçmen işçilerin sorunlarına değinip, gerekli çözümü gösteren, ABD'nin Avrupa ülkelerine yerleştirdiği atom füzeleriyle dünya barışının tehlikeye girdiğini ve bunun için de tüm barış güçleriyle omuz omuza mücadele edilmesini, yine Evren-Özal yönetiminin her türlü insanlık dışı uygulamalarının bütün imkanlar kullanılarak var olan her yerde teşhir edilmesine değinen mesaj çoşkuyla karşılandı.

Geceye katılanlar arasında bulunan Helmstedt belediye başkanı da ayrıca; yabancı düşmanlığına karşı çıkan, göçmen işçilerle Alman halkının kardeşçe bir arada yaşamasının mümkün ve gerkli olduğunu içeren bir selamlama konuşması yaptı.

Gecenin kültür bölümünde Türkçe ve Kürtçe halk türküleri söyleyen ozanlar katılanların beğenisini toplarken, çalışmalarına yeni başlayan Berlin Kültür Merkezi'nin korosu da salonun coşkusunu artıran halk türküleri ve marşlar söyledi. Halk Dayanışma Gecesi diğer gösterilerle samimi bir hava içinde sona erdi.

Bu senaryoyla iyi film çevrilir!

□

"Birkaç bin iyi eğitilmiş Varşova Paktı komondosu aniden Batı Almanya'yı istila ediyor. Köprüleri ve elektirik hatlarını havaya uçuyorlar. Füzeler Rhein bölgesindeki hedeflere yöneltilmiş durumda. Kızıl birlikler savunma hatlarını yarıyor ve B.Almanya'nın göbeğine ulaşıyorlar."

□

Film mi çevriliyor? Yoksa bir çok-satan kitabın özeti mi bu? Değil. İster inanın, ister inanmayın, 1960'lardan beri yapılan en büyük NATO manevralarının senaryosu bu.

"Sonbaharda İlerleyiş 84" manevraları süresince tam dört hafta Norveç'ten Türkiye'ye kadar üçyüzbin asker yine "Rusların saldırısına" karşı ilerleyecek. Newsweek dergisinin haberine göre, Avrupa'daki Nato güçlerinin Yüksek Müttefik Komutanı general Bernard Rogers bu senaryonun sonuçlarını alternatifli ele alıyor. Eğer "kızıllar" başarırsa, NATO ya teslim olacak yada nükleer savaş başlatacak. Eğer Varşova Paktı birlikleri başaramazsa ya geri çekilecekler ya da nükleer silah kullanacaklar. Yani Rogens'a göre aslında nükleer savaştan başka alternatif yok!

"Rusları öldürmek için burdayız!" Batı Avrupa NATO karargahından bir afiş. (Foto: Der Spiegel)

Zweibrücken'de Amerika'nın iç işleri düzenleniyor

Zweibrücken'de çıkan mahalli gazeteden bir haber: "Güvenlik, karşı-casusluk vs. ile uğraşacak olan bir Amerikan askeri birliği Zweibrücken'e geliyor. Resmi adı USATISC-E (Avrupa'daki, Birleşik Devletler Ordusu Haber Alma ve Güvenlik Komutanlığı) olan birliğin 25 kişilik kadrosu çalışmaya başladı."

Haber yayılınca Avrupa'daki Amerikan Birlikleri Başkomutanlığının basın sözcüsü Hadubrand Lutz, USATISC-E'nin Almanya'ya yerleştirilen füzelerle hiç ilgisi olmadığını acelę olarak bildirdi. Lutz'a göre bu, Amerikan ordusunun bir iç işleyişiydi ve çoktandır bu birliklere ihtiyaç duyuluyordu.

Lutz bazı ilginç haberleri vermeyi ise unutmuştu: Zweibrücken'e 30 kilometre mesafede beş hava üssü vardır. Yine yakında, Fischbach'da, ABD kimyasal silah deposu dünyadaki tüm canlıları öldürebilecek miktar olan 2000 tonluk zehirli maddeyle doluydu. Civardaki Miesav'da NATO'nun muazzam konvansiyonel, kimyasal ve nükleer silah deposu bulunuyordu. Hesselbach'a ise 96 Cruise füzesi yerleştirilecekti.

Sayın Lutz herhalde bize Amerikan askerlerinin hava üslerinde beyzbol oynayacaklarını, kimyasal silahlarla zararlı otları yok edeceklerini, füzelerle bulutları dağıtacağını yada atmosferi yararlı bir şekilde iyonize edeceklerini, ve bu arada USTAISC-E'nin ortalığa göz kulak olacağını söylemeyecektir.

Almanya'dan Sendika Haberleri

KİMYA–KAĞIT–SERAMİK SANAYİİ İŞÇİLERİ SENDİKASININ GENEL KURULU YAPILDI

Kimya-Kağıt-Seramik işçileri sendikasının genel kurulu 5 Eylül 1984 günü Berlin'de sona erdi. Sendikanın genel başkanlığına yeniden Rappe seçildi. Rappe 411 delegeden 336'sının oyunu alarak yeniden başkanlığa seçilirken 68 delege Rappe'nin aleyhine oy kullandı.

•

IG DRUCK SON GREVLER NEDENİYLE 40 MİLYON MARK BORÇLANDI

Geçtiğimiz hafta Franfurt'ta bir toplantıda konuşan IG Druck Papier Sendikası yürütme kurulu üyesi Hensche, sendikanın son grevler nedeniyle 40 milyon mark borca girmiş olduğunu belirterek DGB'den maddi destek talep ettiklerini bildirdi.

ÖTV BAŞKANI BAKANLARI SENDİKAL BASKILARA GİRİŞMEKLE SUÇLADI

Geçtiğimiz hafta basına yazılı bir açıklama yapan Kamu Hizmetleri, Ulaştırma ve Taşımacılık işkolu sendikası başkanı Bayan Monika toplu iş sözleşmesi aşamasında İçişleri ve Ulaştırma bakanlarının işyerlerine genelgeler göndererek baskı yaptıklarını, sözleşme görüşmelerinde işçileri korkutup kolay sonuç almaya çalıştıklarını belirterek, sendikal haklarda bir milim daha taviz vermeyeceklerini söyledi.

Öte yandan ÖTV'nin Ulaştırma İşçileri için bu toplu sözleşme döneminde % 5 net ücret zammı istemesi üzerine Maliye Bakanı yardımcısı WDR'e yaptığı bir açıklama ile % 5 asgari bir talep olduğunu ve bunu veremeyeceklerini belirtti. Bakan yardımcısı % 5 zammın bütçeye 5 milyar mark yükleyeceğini de ilave etti.

BREİT: "DGB SENDİKALARI ÖTV'YE DESTEK VERMEYE HAZIR OLMALIDIR"

BREİT: "DGB Sendikaları ÖTV'ya destek vermeye hazır olmalıdır." DGB Başkanı Breit 5 Eylül günü Berlin'de verdiği demeçte ÖTV'nin başlattığı toplu sözleşme görüşmelerinin mevcut hükümetin tutumu yüzünden sert ve zorlu geçeceğini belirterek, DGB'nin bütün sendikalarının ÖTV'ya gerek maddi gerekse manevi destek vermeye hazır olmalarını istedi.

Breit, aynı gün Özal'ın gelişi nedeni ile verdiği demeçte Türkiye'de insan haklarının hâlen çiğnenmekte olduğunu, işkencelerin devam ettiğini belirterek Türkiye ile F.Alman hükümetinin ilişkilerini buna göre düzenlemesini ve Türkiye'deki sendikal haklar üzerindeki baskıların kaldırılması ve tutuklu sendikacıların serbest bırakılmasını istedi.

Hava kirliliği yine gündemde

Federal Almanya'da son zamanlarda üzerinde en çok durulan konulardan biri, Alman hükümetinin otomobillere takılmasını birkaç yıl içinde zorunlu kılacağı katalizatörler oldu. Kurşunsuz benzinle kullanılacak olan bu katalizatörler hava kirliliğine karşı bir önlem olarak düşünülüyor.

F.Almanya % 30 ormanlarla kaplı. Ancak özellikle son yıllarda bazı yerlerde % 60'a varan bölümleri ölmeye başladı. Fabrika dumanları ve egzos gazlarının meydana getirdiği asitli yağmurlar ağaçların çürümesine yol açıyor. Örneğin K.Ormanlarda (Schwarzwald) ağaçların ölmesi bazı kesimlerde % 90 oranına varabiliyor. Ormanların önemi zaten biliniyor. Orman, Alman ulusunun sosyal hayatında da önemli bir yer tutuyor. Bir de Almanya'da 800 bin civarında işçi istihdam eden kereste sektörü var ki Kohl hükümeti asla gözden uzak tutamaz. Ayrıca çevreye çok önem veren Yeşillerin durmadan oy kazanmaları da CDU/CSU'nun bu konuya eğilmesini gerektiriyor.

Ormanları mahveden asitli yağmur yarıyarıya otomobillerden çıkan egzos yüzünden oluyor. İşte bu yüzden Kohl hükümeti 1 Ocak 1989 tarihinden itibaren tüm yeni motorlu araçların hava kirliliğine karşı donatılmasını karar altına aldı. Kurşunsuz benzinle birlikte kullanılacak olan katalizatörler çok pahalı bir madde olan plastik ile kaplı olduğu için şimdilik 1500,- DM'ye maloluyor. Ancak seri üretimle bu fiyatın düşeceği belirtiliyor. Kurşunsuz benzin de normal benzinden daha pahalı. Bonn hükümeti kurşunsuz benzin fiyatlarını düşürmek için de önlemler alacak.

Avrupa Ekonomik Topluluğu üyeleri Fransa hariç kurşunsuz benzin satmayı kabul ettiler. İsviçre ise Almanya gibi geniş bir program uygulamaya hazırlanıyor.

ALMANYA'DA NATO'YU PROTESTO İÇİN BİNLER TOPLANDI

NATO'nun Almanya'daki manevraları onbinlerce insanın protestolarıyla karşılaştı. Ekim ayı içinde yapılan son eylemler –NATO'ya tüm bağlılıklarına rağmen– sosyal demokrat partilerin nükleer silahlara karşı hareketlerine yeni boyutlar kazandırdı.

Bilindiği üzere, Doğu Almanya'ya açılan, balkon gibi bir vadi olan Fulda bölgesi NATO'nun askeri planları için gözden kaçırılmaması gereken stratejik bir konumdadır.

Önceki günlerde ABD toplarının üstüne oturma eylemi yapan onlarca göstericiyi polis tutuklamış ve 1000 aşkın kişinin ABD üssünde tahribatta bulunması, yerel politik liderlerle ABD'li askeri yöneticiler arasındaki ilişkileri gerginleştirdi. Hessen Eyaleti'nin İçişleri Bakanı Hans Winterstein, ABD Beşinci Birliği Komutanı General Robert L.Wetzel'in "anarşistler ve serseriler ordu mallarını tahrip ediyorlar" şeklindeki mektubunu "bizler ABD'nin sadece müttefikiyiz, kulları değil" diyerek yanıtlamıştı.

Güzel bir Ekim hafta sonunda 450 nüfuslu Wildflecken'in güneşli göğü altında binlerce gösterici toplandı. 20-30 bin kişi 4 ayrı insan seli halinde ABD askeri üssünün yakınındaki yolları doldurdu. Yapılan konuşmalarda ABD' nin, NATO'nun savunma doktrinini saldırgan askeri stratejiye dönüştürmek üzere büyüyen askeri yapılanmasına dikkat çekildi.

BASIN VE DEMOKRASİ

Toplumun ilgi alanlarını belirlemek faşizme yetmiyor. Bunu sürekli kılacak araçlara ihtiyacı var. Kontrol altında bir basın, bu olmazsa, korkuyla sindirilmiş bir basın, bu işlevi yerine getirbilecek en iyi araç.

Fakat basın demokrasinin bir unsuru, demokratik denetim araçlarından biri değil mi?

Basın ve demokrasi! Bu iki kavram Türkiye'de bir araya zor geliyor, az geliyor, bazan hiç gelmiyor.

Toplumsal ilgi alanlarını yönlendirmede, daraltmada ve köreltmede, Evren faşizminin, sansürü ve sıkıyönetim denetimini kullandığı çok açık. Ancak bir şey daha ve belki de asıl faktör olarak 6. sayfamızda da "uç örnekleri" sergilenmiş başka bir motif var. Basın için tadından yenilmez bir alan. Ne sansürü var, ne de tiraj korkusu. Bas, sat ve kazan. Siyasi ilgisi yasaklanmış, kendi durumu hakkında düşünmesi ve düşünce üretmesinin önü tıkanmış bir toplumun, her halde Türkan Şoray'ın doğum yapmasından ya da İbrahim Tatlıses'in metresini dövmesinden zevk alabilme yeteneklerinin geliştiğini varsayarak.....

Bu saha dolmuş ve doldurulmuş, "ciddi basına" burada yer kalmamış olabilir. Nasıl toplumun sıkıştırılmasından, siyasi yönelimlerinin yasaklanmasından ötürü başka yönelimleri gelişiyorsa, "ciddi basının" "ciddiyetinin" yasaklanması da, onun, politik bilinç bakiyelerini toparlayıp yönlendirme ve mevcut durumun "karikatür bilinci" haline dönüştürme kabiliyetini geliştiriyor. Bütün yolları tıkanmışken meselâ, neden "Kürt ve Ermeni meselesi" milli birlik ve beraberliğimizin gereği ve bu gereklilik, Evren'in, demokratlığı ve demokratları da "milli birlik" kapsamı içinde görmesinin sebebi olmasın? Yahut ekmek, TİSK-TÜRK İŞ arasına sıkışmışken ve diğer bütün alternatifler yasakken, "toplum vicdanından" medet ummak akıl kârı olmasın! Buraya kadar olanlar "aklın" ve "durumun" gereği de, ya ötesi?

Hep biliriz, Japonlar kendi metodlarıyla, dev ağaçları evde saksıda yetişecek kadar bodurlaştırıp küçültürler de, onların, yine kendi meyvalarını, aynı büyüklükte vermesini önleyemezler. Yahut, her kimi sağırlaştırsak görme duyusu gelişir, körleştirsek dokunma duyusu.... Toplum, canlıların encanlısı toplum neden böyle olmasın ki? Daraltın politik ilgisini, yasaklayın sosyal sınıf bilincini, bakın neler güçlenecektir?

Güçleniyor mu yoksa? Toplum, Evren faşizminin belirlediği alana, basının tekrar tekrar üreterek kendisini de ürettiği alana sığmayacağını göstermiyor mu? Körelen duyguların yerine, alttan alta o, öç alma duygusunun önlenmez gelişimi sezilmiyor mu?

Sezgi duygusu da yitirildi mi geriye yitirilecek duygu kalmıyor zaten.

Birand'ın kitabı cuntanın itiraflarıyla dolu

"Paul, senin oğlanlar becerdi!"

☐ Cuntacılar, bu kitapla herşeyden önce 12 Eylül faşist darbesinin ardındaki ABD parmağını itiraf ediyorlar. Bu darbenin, ABD emperyalizminin izni, onayı, teşviki, isteği ve yönlendirmesi ile kotarıldığı gözler önüne seriliyor.

☐ Darbe, ABD Başkanı Carter'a şöyle iletiliyor: "Türk ordusu komuta heyeti Ankara'da yönetime el koydu. Herhangi bir kuşku ve kaygıya gerek yok. Müdahele etmesi gerekenler etti."

Gazeteci M.Ali Birand'ın 12 Eylül üzerine bir kitabı yayınlandı. Birand, kitabını yayınlanmadan önce cuntacıların onayına sunmuş. Başta cunta başı Evren olmak üzere cuntacılar, kitabı denetleyip, kendilerince gerekli düzeltmeleri yaptıktan sonra bu şekliyle yayınlanmasına izin vermişler. Bu yüzden Birand'ın kitabı, yer yer adeta cuntacıların itirafnamesi haline dönüşmüş.

Cuntacılar, bu kitapla, herşeyden önce 12 Eylül faşist darbesinin ardındaki ABD parmağını itiraf ediyorlar. Bu darbenin, ABD emperyalizminin izni, onayı, teşviki, isteği ve yönlendirmesi ile kotarıldığı, kitapta pekçok somut olayla gözler önüne seriliyor.

İşçi sınıfı sosyalistleri, bu gerçeği ta 13 Eylül'den bu yana ısrarla tekrarlamaktadırlar. Aslında, aklı başında hemen herkes bunu görüyordu. Ama şimdi, cuntacılar da bu gerçeği itiraf etmişlerdir.

Kitapta, ABD'nin gönderdiği sinyallerle ilgili bölüm şöyle başlıyor: "1979 yılından itibaren, başta Amerika olmak üzere, batının ağırlıklı başkentlerinde, üzerinde dura dura söylenen 'Türkiye'de istikrar gereklidir' sözüydü." Bunun nedeni, yine kitaba göre "Ortadoğu'daki dengelerin birden bire batının hayati çıkarlarını sarsabilecek biçimde bozulmaya başlamasıydı." (sf. 92) Batı'nın, yani başta ABD olmak üzere emperyalist kapitalist bloğun istediği "istikrar"ın ne anlama geldiği açıktır: Özetle, Türkiye'de demokrasiyi boğmak, demokratik hak ve özgürlükleri ortadan kaldırmak, yani Türkiye'yi dikensiz gül bahçesi haline dönüştürmek!

Aslında, "istikrar" mesajları 1979'dan önce başlamıştır. 1978'in Haziran ayında ABD Genel Kurmay Başkanı'nın davetlisi olarak ABD'ye giden zamanın Genel Kurmay Başkanı Evren'e, açıkça "İstikrarlı bir Türkiye istiyoruz. Gelişmeler ise bu yönde gitmiyor." deniliyor. Birand ekliyor. "Washington'un mesajı son derece netti." (sf.99) Gerçekten de, ABD, daha sonra cuntabaşı olacak olan Türk ordusunun bu en yüksek rütbeli subayına isteğini açıkça iletmiş ve yeşil ışık yakmıştır.

Bu tür mesajlar, sadece Pentogon'dan gelmiyor. Gerek uluslararası, gerekse ABD finans çevreleri de açıktan açığa aynı türden mesajları çeşitli kanallardan iletmektedirler. İşte Ekim 1978'de ABD'yi ziyaret eden bir TÜSİAD (Türkiye Sanayiciler ve İşadamları Derneği) heyetine iletilen mesajlar:

"Hiçbir şey karşılıksız verilmez. Hediyenin bile bir karşılığı vardır...

Sorunları çözmek için güçlü ve istikrarlı bir yönetime ihtiyacınız vardır..." (sf. 100)

"... ABD'de değişik çevreler Türkiye'nin geleceği hakkında kötümser, oysa ağırlık Amerika'dadır.... Türkiye için önemli olan politik istikrardır." (sf. 101)

Mesajlar değişik kanallardan iletilmeye devam ediyor: NATO'daki Türk Askeri Temsilcisi Korg. Süreyya Yüksel, NATO Kuvvetleri'nin Başkomutanı Haige'e, İstanbul Sıkıyönetim Komutanı Üruğ'un "1 Mayıs'ta İstanbul'da sokağa çıkma yasağı ilan ettiğini ve buna uymayanları da, hükümetin itirazına rağmen tutuklayıp bırakmayacaklarını" söyler. Daha sonra Reagan yönetiminin ilk dışişleri bakanı olacak olan Haige'ın tepkisi şöyle olur: "Bravo derim. İşte komutan böyle olur ve istikrar böyle kurulur." (sf. 10) Bundan daha açık mesaj olabilir mi?

Örnekleri sıralamaya devam edelim:

Beyaz Saray'daki Türkiye yetkilisi, şimdilerde de Türkiye'de sık sık dolaşan CIA ajanı Paul Henze, 1979 Eylül'ünde bir konferans için İstanbul'a gelir. Birand şöyle yazıyor: "Paul Henze,... şimdiye kadar hiç yapmadığı bir şeyi yapıp Ankara'ya uğramamıştı. Zira artık gereği yoktu, asker yönetime el koyacaktı." (sf. 194) Demek, darbeden tam bir yıl önce, Beyaz Saray için iş bitmiş, kararın uygulanması beklenmeye başlanmış. Birand, "1980 Mayıs ayından itibaren Washington Ankara'ya sinyallerini artırma kararı verdi" diye yazıyor ve ekliyor: "İlk mesaj Evren'e ve İkinci Başkan Saltık'a Brüksel'de verildi." (sf.194) NATO Başkomutanı G.Rogers, Saltık'a açık açık soruyor: "Ülkenizdeki kargaşa karşısında Türk ordusu ne yapmayı düşünüyor?" Aynı toplantıya katılan ABD Genel Kurmay Başkanı Gn. Jones de bir kokteylde Evren'i aynı minval üzere sıkıştırır.

Okumaya devam edelim:

"NATO Güney Doğu Karargâhı Komutanı Amerikalı Amiral Sheer 1980'in ilbaharına doğru, İstanbul'da Askeri Akademiler'de bir konuşma yapmaya geldi. Genel konulardan sonra, Güney Kanat'ın sorunlarına ve bölgedeki gelişmelere değindi. Ardından Türkiye'ye geçti:

'–Türkiye'de enflasyon yüzde 100 civarında sürerken güçlü bir savunma gerçekleştirilemez. Uygulamaya konulan istikrar programı çok

(Devamı 9. sayfada)

Berlin'de Türk çocukları Türkiye'ye dönünce ne yapacaklar, kim nasıl kucaklayacak onları.

Bir yorum: Türkiye'ye uyumun sancıları

F.Alman hükümetinin "özendirdiği" Türk işçilerinin sayısı kabardıkça, bunların Türkiye'deki sorunları da birikip kabarıyor. "Kesin dönüş" yapanlar, ilk hedef olan 350 bine yaklaştı. Türkiye'de, altından kalkamadıkları problemler ise bini aştı. Belli ki bu gidişle daha da artacak.

Türk hükümeti sorunu çözmek için değil, mark bozmak için yaklaşmaktadır dönenlere. Alman toplumuna "benzeşmedikleri" gerekçesiyle dışlananlar, dönüşte Türk toplumsal yaşamına iyice benzetilmektedirler. Çalıpçırpmaya, köşeyi dönmeye adanmış bir ortamda ve bu yönde bir hayli uzmanlaşmış bir siyasi kadronun elinde, düşler daha ilk günden yıkılmaktadır. Binbir mihnetle yoğrulmuş "akşam ekmeği" kapanın elinde kalmaktadır. "Yatırım", "ortaklık", "küçük bir bakkal" düşlerinden vazgeçtik, belki 10, belki 20 yıl önce bırakılmış yerden yeniden başlamak bile mümkün değil. Türkiye değişmiş, insanlar değişmiş, özlem ve amaçlar dünden çok farklı hedeflere yönelmiş.

Başlayacak, kenarında tutunacak bir yaşam tarzı bulduk diyelim, götürmeye yaşlı ömür yetmeyecek. Sayalım ki taze canlar için kalanı feda olsun. Öyle ya bir giden iki, iki giden dört dönmüş. Ama nasıl?.. Her biri bir milliyetten iki insan, yahut iki milliyetten bir insan gibi. Yaşadığı gibi düşünmekten ve düşündüğü gibi yaşamaktan yoksun kalmış, bölünmüş genç insanlar. Bir garip "özgürlük" içinde eli, ayağı ve de yüreği incinmiş, incecik insanlar.

Fizikten ilâhiye, oyuncaktan okul dayağına bir "uyumla", rap,rap,rap hoyratlığı ve yap, yap, yap disiplini ile kim nasıl kucaklayabilir bunları. Bu kadarı çocuk düşüne sığmaz. Onlarla aynı gerçeği paylaşmak kimsenin harcı değil.

Ama okulun harcı, işte o biraz ağır ve mark cinsinden ödenecek. Alman hocalar gelip Türkiye'de bu çocukları eğitecek. Orada eğitseydi ya?

Daha taksitleri ödenecek evden, evin Alman mutfağında, genç yaşta kamburu çıkmış kadının işi daha bir zor mu ne? Neresinden başlasın. Çıkıp gelen bu zamanın, bu apansız boşluğun neresinden tutunsun ki, herşey buza kesmesin.

Bunlar "uyum"un ilk sancıları. Bunlar yeniden ve tersinden gelen "gurbetin" ilk yabancı duyguları. Buna boşvermek hadi mümkün diyelim. Ama yeniden "yurtdaş" olabilmek, yeniden nüfusa girmek öyle kolay değil ki.

Kaç mark bozdurduğuna bakılacak. Bu ilk "sicildir", bir kenarda, kendinden ve ihtiyaçlarından saklı tuttuğun var mı, onu ortaya koyman istenecek. Ev mi, dükkan mı, yeni bir iş mi şöyle hafifin-

(Devamı 9. sayfada)

35 YAŞA GELMEK KOLAY OLMADI

(Baştarafı 10. sayfada)

Bernhardt Quandt bunun ciddi bir siyasi program sonucunda elde edildiğini söylüyor. Yalnızca toprak reformuyla yeni gelenlerin sorunları halledilemezdi. ADC vatandaşları için yeni bir eğitim sistemi, okul reformu da çok önemliydi. Mecklenburg tipik bir "tek sınıflı köy okulu" bölgesiydi. Mecklenburg baronlarının en sevdikleri söz şöyleydi: "Bize üç öküz lâzım. İki tane sabanın önüne, bir tane de arkasına." Bu eski "öküz yetiştirme sistemi" Demokratik Cumhuriyet ile yıkıldı, yeni, gelişmiş bir eğitim sistemi kuruldu. Bütün Nazi öğretmenler atıldı. Önceleri zorluk çekildi. Öğretmen sıkıntısı vardı. Quandt, "Ama o devir geçti" diyor, "Şimdi Güstrow gibi küçücük yerde bile bir öğretmen enstitüsü var."

Demokratik Alman Cumhuriyetinin milli marşı, "yıkıntılardan yükselen" diye başlar. Savaştan sonra yıkıntı halinde olan sadece şehirler ve kasabalar değildi. Nazi iktidarı ardında manevi yıkıntı da bırakmıştı. 1923 yılında Alman Komünist Partisi'ne girerek yeni bir Almanyaya doğru ilk adımını atan Bernhard Quandt'ın aksine bir yıkıntının içinden gelenler de var.

Egbert Wilhelm Erwin von. Frankenberg-Proschlitz ilk adımını Quandt'ın aksine yirmi yıl geç, 1 Mayıs 1943'te attı. Aralarındaki fark sadece bu değil. Quandt genç bir işçiydi, Frankenberg ise soylu aileden gelme bir hava subayı. 1943'de Nazi ordusundaki diğer subaylarla birlikte yenilgiye uğramanın şokunu yaşamışlardı. Yavaş yavaş Hitler'e karşı savaşmanın gereğine inandılar. Savaş sonrasında esir olan erler ve subayların dünyaya bakış açılarını değiştirmeleri çok zordu. Anti-faşist okullarda, Birlik üyeleri kendileri için çok yeni kavramlar ve gerçekleri öğrendiler. Daha sonra diğer askerler ve Nazi partisinin sıradan üyelerinin de gerçekleri görmeleri için çalıştılar. Frankenberg radyoda yorumcu olarak militarizme karşı tutumuyla tanındı. Son yazdığı kitabında, gelecekte barış dolu bir yaşam sürmek için Alman ulusunun militarizmin ölümcül geleneklerini yıkıp atması gerektiği sonucuna varıyor.

Doğal olarak, eski gelenekleri yıkıp atmak kolay değildi. Örneğin Wilhelmstrasse'yi ele alalım. Bu cadde Alman diplomasisinin geleneksel adresiydi. Oysa artık böyle bir adres yok. Kayzer'ler ve Führer'in Dışişleri Bakanlığı'nın yer aldığı Wilhelmstrasse sarayı bombardımanda yıkıldı. Ama eski Alman diplomasisinin kökten yıkılması sadece buna bağlı değil. Dışişleri Bakanı Oskar Fischer şöyle diyor: "Diplomatlarımız, aydın, işçi ve köylü kökenlidir. Önceleri çok personel sıkıntısı çektik. Ama Ribbentrop döneminden kalma tek bir diplomat bile almadık aramıza. Bunun tek istisnası Komünist Partisi'nin gizli görevlisi olarak Ribbertrop'un yanında çalışan Büyükelçi Gerhard Kegel'dir. Yayınladığı anıları çok ilginçtir. Biri hariç soyluları da hariç tuttuk. Protokol şefimiz Ferdinand Thun, ünlü 'Thun und Hohenstein' kontlarındandır, kendisi Sovyetlere esir düşmüş, anti-faşist okulda okuduktan sonra soylu olduğunu belirten 'von' ibaresini soyadından çıkarmıştır. Diplomatlarımız enternasyonalizmi ve ulusların dostluğunu herşeyden üstün tutarlar."

Zaman akıp gidiyor. Ancak tarihten alınan dersler kalıyor. Demokratik Alman Cumhuriyetinin başarı sırlarından birisi de bu olsa gerek.

●●●●

ALMAN DEMOKRATİK CUMHURİYETİ

(Baştarafı 10. sayfada)

için tatil süresince eğitim garantisi, erkek ve kadınlara, ayrıca gençlere eşit iş, eşit ücret uygulaması, son birkaç yılda iyi bakım. Diğer örnekler de verilebilir: On yıllardır kiralar düşük tutulmaktadır ve aile gelirlerinin sadece % 3 ile % 5'i kadardır. Tıbbi bakım bütün yurttaşlar için bedavadır. Son bir kaç yıldır daha fazla ödenekli tatil verilmekte ve emeklilik maaşlarında bazı artışlar yapılmaktadır. Son örnek olarak, giderek ADC yurttaşlarının günlük yaşamlarının bir parçası haline gelen kültür ve sporun teşviki de verilebilir.

ADC'nin en önemli sosyal etkinliklerinden biri de, sosyal bir sorun olan konut sorununun 1990 yılına kadar çözümlenmesini şart koşan konut programıdır. Bütçenin % 10'u her yıl bu amaç için kullanılmaktadır. 1971'den bu yana ülke nüfusunun üçte birinden fazlasına yeni apartman daireler verilmiştir. Bu dairelerin % 60'ında işçiler oturmaktadır. ADC'nin 35 yıllık geçmişinde övgüye değer daha pekçok şey sayılabilir.

●●●●

KİTAP OKUMAK

(Baştarafı 6. sayfada)

tır. Toplumsal alışkanlığımız okumamayı yenmek de bir politik erek değil mi? Tüketimsiz üretim, üretkenliğin tüketilmesi değil mi? Tüketicisi olmayan düşünceler, politikalar üretmek, tüketicisiz ideolojik- siyasal üretkenlik boş bir dövüş, iğneyle kuyu kazış değil mi? Okuma alışkanlığının en kitlesel boyutlarda geliştirilmesi, bu alanda tüm olanakların en ince ayrıntılarına dek kullanılması, ürettiğimiz politikaların en kitlesel anlamda kavranmasını da birlikte getirecektir kuşkusuz.

KİTAPLIKLAR HER TÜRDE DÜŞÜNCENİN YER ALDIĞI, ARANAN KAYNAĞIN BULUNABİLECEĞİ ARŞİVLERDİR

Kitaplıkların üyeleri, üyesi bulundukları kitaplığın tüm olanaklarından yararlanırlar. Bu olanaklar yerel kitaplığın kullanma yönetmeliğinde belirlenmiştir. Ancak hepsi bu değil olanakların. Kitaplık üyeleri, yeryüzündeki yüzbinlerce kitaplığın olanaklarından da yararlanabilirler. Yeni bilgisayar merkezlerle, aranan her türlü süreli veya süresiz yayına uluslararası boyutlarda ulaşmak, istenen konuyu, bölümü mikrofilm olarak, fotoğraf veya fotokopi olarak temin edinmek olasıdır.

TÜRKİYE KONUSUNDA KAYNAKLAR

Sosyal, siyasal, kültürel, tarihsel tüm bilim dallarında Türkiye'ye ilişkin sayısız kaynaklara ulaşılabilir, halka açık kitaplıklar kanalıyla. Gerek Türkiye'deki ulusal kitaplık veya üniversite kitaplıkları, gerek dünyanın çeşitli ülkelerindeki üniversitelerin türkoloji bölümlerine bağlı kitaplıklar, gerekse Federal Almanya'daki Türkiye konusunda ağırlıkla çalışma yapan çeşitli üniversite kitaplıkları kanalıyla dilediğiniz yayınları edinebilirsiniz. Bunun için istediğiniz yayının tanıtıcı bilgileriyle üyesi bulunduğunuz halk kitaplığının "Auswärtiger Leihverkehr" bölümüne başvurmanız yetecektir.

Merak ettiğiniz konu Türkiye olmayabilir kuşkusuz. Halka açık kitaplıklar kanalıyla düşünebileceğiniz her konuda kaynağa ulaşabilirsiniz. Dergiler, haritalar, yüzlerce yıl önce yayınlanmış yapıtlar...

Araştırma yapmaya niyetli arkadaşlara bu kısa bilgileri sunduktan sonra yeniden konumuza dönelim.

Özellikle işsizliğin yaygınlaştığı içinde bulunduğumuz dönemde kitaplıkları sürekli kullandığımız okullar haline dönüştürmek, kitaplıklardaki olanakların geliştirilmesi için gerekli çabalarda bulunurken, var olan olanakların da olabildiğince çok sayıda insanımız tarafından kullanılmasını sağlamak, yaşamımızı üretken kılmak için gerekli.

Kapitalist üretim, onun modern tüketim toplumu bizi alabildiğine bir düşünsel sığlığa çekerken, bunun için de sayısız iletişim aracını çılgınca kullanırken, OKUMAK belli başlı direniş araçlarımızdan biri olarak kalıyor geriye: Bilinçli okumak, okuyarak üretkenleşmek. Ama önce okumayı sevmek, okumayı sevilir kılmak. Okumayı sevmeden sevdirmeden ne okuyabiliriz ne de okutabiliriz. Bu son cümlemizdi: okumaya hoşgörüyle yaklaşmayı, okuyana ne okuduğuna bakmadan saygı duymayı tartışmaya açık bir öneri olarak getirmek için.

İyi okumaklar.

●

TÜRKİYE'YE UYUMUN SANCILARI

(Baştarafı 8. sayfada)

den, oyalayıcı, arkasından sigorta emekliliği.....

Bu da dönen için, orada ilk gün yeşerip ölecek bir rüya. O kadar çok işsizi ve muhtacı var ki, sen sofranı kurabilsen yetecek.

Peki, hiç mi çıkış yok. Dönmek şart, kalan ömrü yeniden örgütleyip yaşamak şart. Geriden gelenlerin düşlerini bozmamak gerek. Bir yuva, bir çevre, bir toplum... bu vazgeçilmez insani ihtiyaçları yaşamak nasıl mümkün olacak.

Sen hiç gitmediğin, yahut senede bir kaç hafta uğradığın için bilmemiş olabilirsin. Rakamları söylemek için diller daha çok yoruluyor, bunu kazanmak için beller daha çok bükülüyor ve her şey küçüldükçe küçülüyor, ekmek ve umut!.... İkisi de. Başka umutlar yeşeriyor, daha derinden, daha bir gelecek için. Günübirlik sıkıntı bunun için katlanılır, hazmedilir görünüyor.

Her halde, istenen, olması lâzım gelen ve hatta istemesen de başlamak zorunda kalacağın yer bu nokta olmalı. Bir bütün halk, birkaç onmilyon insan, "dönüşün" sana tanıştırdığı bu sorunlarla boğuşuyor. Seni de, eğer kendini koyuvermezsen, eğer yıkılan düşlerinin yerini kapkara bir boşluğun geçmesine izin vermezsen, bu umutlu insan denizi bekliyor. Bunu farkettiğin anda yükünün hafiflediğini, korkularının dağıldığını göreceksin, kendine daha bir güveneceksin. Sen hele ayağını yere sıkı bas, bundan sonrasını birlikte yürüyeceğin İNSAN gelip seni tez zamanda bulacaktır.

Dönülen yer, bir avuç zalim çapulcunun, bir gözü dönmüş asker çetesiyle ve bir baskınla ele geçirdiği, son dört yılda, parasını, politikasını, kültürünü, ahlâkını kendine benzettiği ama bir şeyi İNSANI ele geçiremediği, senin memleketindir...

●●●●

BARIŞ... BARIŞ...

(Baştarafı 1. sayfada)

DKP adına konuşan DKP yönetim kurulu üyesi Heinz Lukrawka konuşmasında silahlanmaya ayrılan paraların işyeri yaratmak için kullanılması halinde işsizliğin büyük ölçüde azalacağına değindikten sonra şunları söyledi: "Bir tornado için verilen parayla binlerce yeni iş imkanları yaratılabilir. 10 tornado için harcanan para tüm Ruhr bölgesinin alt yapısı için harcanan paraya eşdeğerdir. Bu nedenle Federal hükümetten şunu talep ediyoruz: Silahlanmaya harcanan milyarlarca para akılcı bir istihdam programına ayrılmalıdır."

Yine aynı gün Hamburg ve Stuttgart'da yapılan gösterilerde konuşan değişik siyasi eğilemlerden konuşmacılar tüm insanlığın özlemlerine denk düşen barış hareketinin hedeflerini dile getirdiler.

●

BARZEL OLAYI

(Baştarafı 1. sayfada)

kanı ve dışişleri bakanı Genscher(650.000 DM), eski ekonomi bakanı Lambsdorf, yeni ekonimi bakanı Möllemann, Hans H.Gattermann, Dieter Julius Gronenberg, eski cumhurbaşkanı Walter Scheel(100. 000 DM). SPD: parti başkanı ve eski başbakan Willy Brandt, Horst Ehmke.

Dergideki yazıda ayrıca Flick tekelinin burjuva politikacılarına verdiği rüşveti danışmanlık görünümü altında kurulan avukatlık büroları ya da her partinin kendisine ait vakıf kuruluşları aracılığıyla "kitabına uydurarak" nasıl ödediği ve rüşvet alan politikacıların bu tekellere gerek kredi kolaylıklarını gerekse vergi muafiyetlerini nasıl sağladığı çarpıcı biçimde anlatılıyor. Yine dergiye göre verilen rüşvetler sadece ekonomik amaçla değil, Barzel olayında da görüldüğü gibi Flick tekelinin daha mutemet adamı Helmut Kohl'e başbakanlık yolunun açılması veya SPD-FDP hükümet ortaklığının bozulması için de ödenmiş.

Bütün bu olaylar, "hür Batı"da "milli iradenin" nasıl tecelli ettiğini, bozulan koalisyonların, hükümet değişikliklerinin ve parti başkanlığından aniden çekilmelerin ardında aslında büyük ve etkin tekellerin olduğunu bir kez daha kanıtlamaktadır. Bilim emperyalizmi "çürüyen kapitalizm" olarak tanımlamıştı. Çürüme bir yandan ülkedeki işsizliğin, hırsızlığın, fuhuşun, uyuşturucu kullanmanın yaygınlaşmasıysa, öte yandan rüşvetin en kodaman burjuva politikacılarına kadar uzanmasıdır. Son olaylar çürüyen kapitalizmin ortalığa yaydığı pis kokudan başka birşey değildir.

●

ARIKAN...

(Baştarafı 1. sayfada)

sınırlı dahi olsa böyle bir olayın bir bakan tarafından ısrarla dile getirilmesi" devlet itibarı" denilen cilayı orasından burasından kazıdığı için Evren-Özal çetesini rahatsız etmiştir.

Öte yandan, polis işkencesi Türkiye'de ilk kez meydana gelen bir olay değildir. Özellikle 12 Eylül darbesiyle kurulan faşist rejimle birlikte işkenceler yoğunlaşmıştır. Onbinlerce siyasi kişiye işkence yapılmıştır ve polis işkencesi zerre kadar azalmadan devam etmektedir. Siyasi nedenlerle gözaltına alınan bunca kişiye işkence yapılmış ken ve siyasi amaçlı işkenceler aynı yoğunlukta devam ederken bunlara karşı çıkmayan bir bakanın kendi bakanlık memurlarından bir kısmına işkence yapıldığında buna tepki duyması Vural Arıkan'ı aklamaz. Çünkü bu demektir ki, bu devlet, kendisine karşı olan herkese (siyasilere) işkence yapabilir, ama devletin kendi memurlarına (eğer devlete karşı değillerse) işkence yapamaz.

Gerçekten de altmış küsür yıllık Türk devletinin geleneği de budur. Siyasi amaçlı onbinlerce işkence olayı karşısında susan Arıkan, devlet memurları işkence görünce buna karşı çıkıyorsa, bu Arıkan'ın işkence gibi insanlık dışı bir suça karşı çıkması değildir, bir kısım devlet memurlarının başka devlet memurlarına işkence yapması ve bunun devlet tepesindeki birtakım menfaat şebekelerinin emriyle yapılması Arıkan'ı kızdırmıştır.

BİRAND'IN KİTABI

(Baştarafı 8. sayfada)

önemlidir ve mutlaka aksamadan sürdürülmesi gerekir. Oysa bir yandan müthiş bir anarşi ve belirginsizlik var. Böylesine büyük bir tehlike karşısında ben size sormak isterim, siz ne yapıyorsunuz, ne yapmayı planlıyorsunuz?"'

"Mesaj son derece açıktır" (sf. 196)

Bu "açık mesaj"ların ardı arkası gelmez:

"Tüm batı dünyası askeri çevrelerinin okuduğu US Armed Forces (ABD Silahlı Kuvvetleri) dergisinin Haziran 1980 sayısında mesaj tekrarlanıyordu:

"... Türkiye'deki gelişmeler öyle bir noktaya gelmiştir ki, Türk Silahlı Kuvvetleri'nin müdahelesinden başka bir çıkış noktası görülmemektedir... Türk Silahlı Kuvvetleri müdahele edecek, ancak gelişmeleri uzun vadede ordu da düzeltemeyecektir."

"1 Temmuz günü Ankara'daki bir kokteylde, ABD Askeri Hava Ateşesi, Milli Birlik Grubu eski üyelerinden Selahattin Özgür'e aynı şekilde, aynı temayı işliyordu: 'Bu ekonomik önlemler (24 Ocak) son derece önemlidir ve bunların uygulanabilmesi için de Türkiye'nin 4-5 yıllık bir istikrarlı döneme ihtiyacı var"' (sf. 179)

Son mesaj 10 Eylül 1980 günü, yani darbeden iki gün önce, ABD'de bulunan Hava Kuvvetleri Komutanı Tahsin Şahinkaya'ya ünlü Paul Henze tarafından iletilir. Buna artık mesaj değil, son bir bilgi alış-verişi de diyebiliriz.

Henze, "Umarım Türkiye'de durumun kontrolden kaçmasına izin vermezsiniz" diyor. Şahinkaya'nın cevabı şöyle: "Merak etmeyin."

12 Eylül sabahı saat 03.30'da, yani darbenin Türkiye radyolarından resmen ilan edilmesinden yarım saat önce, Washington'da P.Henze'ye "müjde" veriliyor:

"—Paul, seninkiler nihayet yaptı. (your boys have done it); (Birand, ABD yetkilisinin sözünü yumuşatarak çevirmiş. Oysa, "Senin oğlanlar becerdi!" diye çevirmek mümkün)

—Kim benimkiler, neden bahsediyorsun?

—Senin generaller Türkiye'de darbe yaptılar.

—Oo, öyle mi? Çok memnun oldum."

"Henze, gerçekten de memnun olmuştu. Derin bir iç çekti. Sekiz aydır bekliyordu bu anı. Türkiye gibi NATO'nun önemli bir halkası kopmaktan kurtulmuştu."

"—Haber nereden geldi?

—Jusmatt'tan geliyor.... Başkana haber verelim mi?

—Dur, acele etmeyin. Bugün Ankara'ya bombalı pankartlar konuyordu ve NATO tatbikatı vardı. Bizimkiler bu nedenle dışarı çıkarılan askerleri müdahele ediyor sanmasınlar? Söyleyin bir daha kontrol etsinler.

—Okey!" (sf. 287)

Haber okeylenir ve zamanın Başbakan'ı Carter'a aynen şöyle iletilir:

"Türk ordusunun komuta heyeti Ankara'da yönetime el koydu. Herhangi bir kuşkuya, kaygıya gerek yok. Müdahele etmesi gerekenler etti."

Evet ABD açısından herhangi bir kuşku veya kaygıya gerek yoktur. Çünkü, ABD çıkarı için müdahele etmesi gerekenler, müdahele etmişlerdir.

●

ASKERLİK 18 AYA...

(Baştarafı 1. sayfada)

* 200 adet savaş uçağı "Jâger 90" alınacak.
* "Roland" ve "Patriot" uçak savar füzeleri alınacak.
* 18 adet yeni denizaltı alınacak.
* "Fregatte 90" tipinden 6 destroyer alınacak.

Federal hükümetin aldı bu yeni karar sonucu, savunma harcamaları bugün bütçenin % 19'unu yutarken, bu rakam 1994 yılında % 37'ye varacak. Öte yandan sosyal harcamalar aynı dönem içerisinde % 22'den % 16'ya düşecek.

F.Almanya'daki barış güçleri yaptıkları çeşitli açıklamalarla hükümetin aldığı bu kararı şiddetle eleştirirken, kararların ABD yönetiminin Avrupa'daki çatışma stratejisiyle tam bir uyum içerisinde olduğunu dikkati çektiler.

●

EŞKİYA KOL GEZİYOR!

(Baştarafı 2. sayfada)

mıştır. İdamların yiyecekleri iaşe Doğuya yapılacak yeni yatırımlar için kullanılacaktır.

Evren paşanın Kürdistan seferi bizleri bir başka konuda daha aydınlatmış, geleceğimize ışık tutmuştur: İzale-i Şekavet kanunu! Yani, eşkiyanın nasıl defedileceğine dair kanun. Bir taraftan unutulmuş bu kanunu paşa bulmuş, gün ışığına çıkarmıştır. Eşkiya karşı savaşanların bilgilerine sunmuştur.

"Düşman", paşaya karşı sürdürdüğü haçlıseferinde "parayı kimde alıyor?" Besbelli ki dışardan. Onun da mutlaka bir "İMF"si vardır. Parayı vermekte ve karşılığında "iş" istemektedir. Paşa bunu bilmez mi?

Evren Paşa Türktür.

Meydanları dolduran Kürtler, hep bir ağızdan bağırdılar:

"Ne Mutlu Türk'üm Diyene!"

Alman Demokratik Cumhuriyeti 35 yaşında

Alman Demokratik Cumhuriyeti Devlet Konseyi Başkanı ve Sosyalist Birlik Partisi Merkez Komitesi Genel Sekreteri Erich Honecker.

Sağlam ekonomisi ile 1984'de Alman Demokratik Cumhuriyeti

Herkese sürekli olarak çalışabileceği bir iş, son 10 yılda ortalama % 4.6'ya varan ulusal gelir artışı, on yıllardır sosyal hizmetlerde görülen gelişmeler yanında, kiralarda ve günlük ihtiyaç maddelerinin fiyatlarında değişmezlik; işte bu yıl 7 Ekim'de 35. yılını dolduran Avrupa'nın en genç en genç devleti olan Alman Demokratik Cumhuriyeti (ADC)

Ne var ki, bu bir "ekonomik mucize" değildir. ADC, sağlam sosyalist temeller üzerine kurulmuştur. Bu temellerin bazıları, 1945 yılında Almanya Sosyalist Birlik Partisi'nde birleşme, bütün emekçi halkı anti-faşist ve demokratik inşa eylemine katma ve iktidarı savaş ve faşizm suçlarını işlemiş olanların elinden ebedi olarak almaya karar vermiş olan komünist ve sosyal demokratların siyasi düşünceleriydi. Anti-faşist güçler, daha 1945'de demokratik bir toprak reformunu örgütleyerek, büyük toprak sahiplerine ait arazilerin, çiftçi ve tarım emekçilerinin eline geçmesini sağlamışlardı. 1946'da yapılan bir halk oylaması ile ana endüstri dalları, ulusun malı endüstriler haline getirldi. Böylece emekçi halk, ekonomik gücü de eline aldı. 1950'de köylüler kooperatifleri kurdular. Yeni mülkiyet ilişkileri, bütün ülke çapında sosyalist ve planlı bir ekonomiyi uygulamaya koyma olanağını sağladı. Artık sermayenin olmadığı bir yerde, işletmeler tarafından elde edilen kazanç halk için bir kazançtı ve halkın geliştirilmiş refahı için kullanılabilirdi.

Bu temel üzerinde ve 35 yıllık bir süreç içinde, yüksek etkinliği olan ekonomik bir yapı gelişti ve sosyal programlar, amaçlarına uygun olarak uygulandı. Emekçi halkın yaşam düzeyi, her geçen gün dada da geliştirildi. Milyonlarca yurttaş, ülkelerinin ilerlemesine katkıda bulunmak için çaba gösterip çalıştı. Bu gün iş yöneticilerinin % 75'i işçi ailesinden gelmedir. Daha başlangıçta ADC, Sovyetler Birliği ve diğer sosyalist ülkelerle yoldaşça işbirliğinden yararlanabilmiştir. ADC, 1950 yıllarından beri bu ülkelerle Karşılıklı Ekonomik Yardımlaşma Konseyi içinde yeralmaktadır. Bugün Sovyetler Birliği, ADC'yle en çok ticaret yapan ülkedir. Aynı şey Sovyetler Birliği için de sözkonusudur.

ULUSAL GELİRDE YAKLAŞIK 10 KAT ARTIŞ:

Kurulduğu zaman, kentlerinin üçte biri harabe halinde olan ADC, bugün, dünyanın en önde gelen 10 endüstri ülkesi arasında yer almaktadır. Ülke topraklarının büyüklüğü bakımından dünyada 100. sıradadır. 1984'deki yıllık endüstri üretimi, 35 yıl öncekinden 13 kat daha fazladır. Ulusal gelir 25.000 milyon Mark'tan, 210.000 milyon Mark'a yükselmiştir. Tarım üretimi hektar başına iki kat artmıştır. Ağır makine mühendisliği, tarım makinalar yapımı, kömür madenciliği veya gemi yapımı gibi endüstri dallarının ADC'nin bugünkü ekonomik görünümünde tayin edici bir payı vardır. Bu dallar 1949'da yoktu. ADC, birçok ülke ile dış ticareti olan bir ülke olarak, kendisi içinde sorunlar yaratan kapitalist ekonominin uzun yıllardır süren bunalımı koşullarında bile, ilerlemeler kaydetmiştir.

Almanya Sosyalist Birlik Partisi, 1971 yılında ADC'nin stratejik hedeflerini formüle etmiştir. Ülkenin 10 milyona yaklaşan nüfusu tarafından genel politika olarak bilinen ve ekonominin yoğunlaştırılması temelinde maddi ve manevi-kültürel yaşam koşullarının sürekli olarak geliştirilmesi olarak tanımlayabileceğimiz bu doğrultu, kararlılıkla ve kesin bir şekilde izlenmektedir.

YÜKSEK VERİMLİLİK VE HERKESE ÇALIŞABİLECEĞİ BİR İŞ

ADC, bugün örneğin 1970 yılında ürettiği endüstri mallarının % 90 kadar fazlasını üretmektedir. Geçtiğimiz yıllarda toplam dünya ticaretinde bir azalma olmasına rağmen, son 10 yıl içinde dış ticaret hacmini iki kat arttırmıştır. ADC'nin son 10 yıl içindeki ekonomik büyümesi ve uluslararası alandaki rekabet gücü, bilimsel ve teknolojik önlemler ve üretimin hemen hemen bütünüyle rasyonalizasyonu sayesinde artan emek verimliliğine dayanmaktadır. 1970'den 1983'e kadarki dönemde emek verimliliği, yılda ortalama olarak % 4.3'lük bir artış göstermiştir. Bunun sonucunda ne işsizlik, ne de kısa gün çalışma görülmüştür. Aksine ADC, yıllık verimliliğin herkese iş sağlamayı dışlamadığını kanıtlamıştır. Ne var ki burada ön koşul, toplumun öncü güçleri tarafından bilimsel temele dayalı bir yönlendirme de içinde olmak üzere sosyalist ilişkilerin varlığıdır.

Bugün bütün ekonominin verimini artıracak tipte ekonomi dallarının, işlemlerin ve teknolojilerin geliştirilmesine öncelik tanınmaktadır. Böylece, birkaç yıl öncesine kadar var olmayan mikro-elektronik, kısa zamanda etkin bir endüstri dalı haline gelmiş ve 1983'de % 30,40 veya bazı önemli ürünlerde daha fazla büyüme oranlarına ulaşmıştır. 1980'de ilk endüstri robotları çalıştırılmaya başlanmıştı, şimdi sayıları 34 bindir. Üretimde otomasyon derecesi hızla artmıştır ve şimdi bu oran % 51'dir.

İYİ ÇALIŞMANIN YARARLI SONUÇLARI:

ADC ekonomi stratejisinin hedefi, bütün ekonomi dallarında ve ülke çapında tam bir rasyonalizasyondur. ADC, ekonomi ve sosyal politikaları birbiriyle bağdaştıran bir politika gütmektedir. 1971'den bu yana herhangi bir enflasyonist gelişme olmadan ücret ve maaşlar % 30'dan fazla artmıştır. Bu sosyal politikanın temel taşları şunlardır: Bütün çocuklar için 10 sınıflı orta eğitim, bütün genç yurttaşlar

(Devamı 9. sayfada)

7 Ekim 1949 - 7 Ekim 1984

Alman Demokratik Cumhuriyetini tanıyalım

Toprak alanı: 108.333 km
Nüfusu: 16.7 milyon
Başkenti: Berlin (Nüfusu 1.17 milyon)

Nüfus yoğunluğu: Her kilometre kareye 154 kişi düşmektedir. ADC yurtdaşlarının yaklaşık dörtde üçü kentlerde yaşamaktadır.

Ulusal ekonomisi: ADC, yoğun tarım sektörüne sahip modern sosyalist bir endüstri devletidir ve dünyanın en önemli 10 endüstri ülkesinden biridir. (1983'de ulusal gelir 210.000 milyon Mark) Endüstri işletmeleri, bankalar, sigorta şirketleri, ulaşım v.b ulusun malı olan kuruluşlardır. Tarım, daha çok çiftçilerin üretim kooperatiflerinde yapılmaktadır. 1983'de ulusun malı olan ile kooperatif şeklinde çalışan sosyalist işletmelerde ulusal safi üretimin % 97'sinden fazlası üretilmiştir. Ticarette, mülkiyetin devlet, kooperatif ve özel şekilleri bulunmaktadır. Halka hizmet veren kuruluşların üçte ikisinden fazlası, kooperatif veya özel çalışan zanaatkârlarca yürütülmektedir.

Endüstrisi: En önemli ulusal ekonomi dalıdır ve ulusal gelirin % 62'sini üretmektedir. Makine mühendisliği, makine elektirik aletler mühendisliği, kimya endüstri, elektro teknik mühendisliği ve elektronik ile metalürji dallarının özel önemi vardır. Yerli linyit kaynakları, endüstri üretiminin en önemli temelini oluşturur.

Tarımı: Kişi başına düşen elverişli arazi 0.37 kadardır. Ülkedeki yiyecek maddeleri tüketiminin % 90'dan fazlası, yerli ürünler tarafından karşılanmaktadır.

Devlet düzeni: Anayasasına göre ADC, bütün politik iktidarın emekçi halk tarafından uygulandığı, işçi ve köylülerin sosyalist devletidir. Almanya Sosyalist Birlik Partisi öncü politik güçtür. Parti, işçi sınıfı hareketinin bölünmesine son veren komünistlerle sosyal demokratların birleşmesi sonucu ortaya çıkmıştır. Diğer dört demokratik parti ve kitle örgütleri ile, ADC'nin en yüksek yasama organı olan Halk Meclisi'nde kardeşçe bir ittifak içinde çalışmaktadır. Milletvekillerinin üçte ikisi işçi, köylü ve memurdur. Devletin genel politikası, düzenli bir şekilde artan ekonomik üretim temelinde, halkın maddi ve kültürel-manevi ihtiyaçlarını daha çok karşılamayı amaçlamaktadır. Çalışma ve herkes için çalışabileceği bir iş bulma hakkı güvence altına alınmıştır. Ekonomi politikanın iyi sonuçları sayesinde, 1980'li yıllarda da halkın sosyal durumlarını koruma ve daha da geliştirme olanaklı kılınmıştır.

Dış politikası: Başlıca amaç, barışın korunması ve güvence altına alınmasıdır. ADC bu amacı, sosyalist devletler topluluğunun bir üyesi olarak izlemektedir. ADC, ulusal ve sosyal kurtuluşları için mücadele eden bütün halklarla aktif olarak anti-emperyalist dayanışma içindedir. Kapitalist ülkelerde barış içinde yanyana varolma ilişkilerini sürdürmek için çabalarda bulunmaktadır. ADC, Varşova Paktı ile, Karşılıklı Ekonomik yardımlaşma Konseyi (KEYK)'ne üyedir. Birleşmiş Milletler Örgütü ile çok sayıda uluslararası örgütte üyelik yapmakta ve 131 devletle diplomatik ilişkilerini sürdürmektedir.

35 yaşa gelmek kolay olmadı

"Demokratik Alman Cumhuriyetinin benim için ne anlama geldiğini söyleyebilmem için dönüp bütün hayatıma şöyle bir bakmam gerekir. Ve hayatım da uzundur. Biliyor musunuz, 82 yaşındayım" Bu sözleri söyleyen Bernhart Quandt, Demokratik Alman Cumhuriyeti Devlet Konseyi üyesidir ve tüm hayatı mücadelelerle geçmiştir. Mecklenburg'daki evinin çalışma odası eski fotograflar, kitaplar, özel arşivi ile dolu.

Alman Demokratik Cumhuriyeti 35 yıl önce kuruldu. Şimdi durmadan ilerliyor, gelişiyor. "Sık sık gençlere burjuva Almanyasını, savaş sonrasının ilk yıllarını anlatırım" diyor Quandt. "Söylediklerim birçok genci şaşırtır. Cumhuriyetimizi öylesine doğal karşılıyorlar ki, bir zamanlar durumumuzun çok farklı olduğuna inanmaları güç oluyor."

Bertolt Brecht, oyun yazarı, oyun yönetmeni, komünist, bazı oyunlarında eski öyküleri tekrarlar. Gerçi o eski öyküler onun dilinde yepyeni olur. Brecht şunları söylüyor: "Tekrarlamakta yanlış bir şey görmüyorum. Eski öykülerin çoğunda bir bilgelik vardır ve arada bir tekrarlanmaları yararlıdır." Brecht gibi Bernhardt Quandt da bazı eski anıları tekrarlamakta yarar görüyor. Bunlardan biri de Mecklenburg'daki sosyalist değişimler.

Quandt 1931'de Mecklenburg'dan milletvekili seçildi ve 1945'ten sonra da doğduğu yerlerde sosyalizmin yerleşmesine yardımcı oldu. Doğu Almanya'daki endüstri kentleri ve bölgelerinin –Saksonya, Thuringia, Berlin– sosyalizme doğru ilerlerken dayanacak bir işçi sınıfı gelenekleri vardı. Oysa Mecklenburg bir tarım bölgesiydi ve işi çok zordu. Yöre gerici toprak ağalarının kalesi, Almanya'nın önde gelen subay ve diplomatlarının doğum yeriydi. Alman prensliklerinin içinde Mecklenburg tutuculuğu ve gericiliği ile öne çıkıyordu. 19. yüzyıl Alman yazarlarından Fritz Revter, Mecklenburg anayasasının ilk paragrafının şöyle yazılmasını önermişti : "Burada herşey eskisi gibi kalacaktır."

Alman Demokratik Cumhuriyeti'nde yediden yetmişe herkes savaşa karşıdır.

Quandt Nazi hapishanesi ve toplama kamplarında yedi yıl kaldıktan sonra 47 yaşında Mecklenburg'a döndüğünde uzanıp dinlenecek zaman pek bulamadı. Parti kendisini Landrat seçmişti, yani kırsal bölge yöneticisi olarak bölgede toprak reformunu yürütecekti. "İşte o zaman Sovyet yetkililer ile tanıştım" diyor Quandt. "Demokratik refomlardan sorumlu Albay Serebrisky bir gün bana, Junker'lerin toprağını köylülere neden bu kadar ağır dağıttığımı sordu. Henüz bir papaz bulamadığımı söyledim kendisine. Cevabımı önce anlamadı Albay. Ama az sonra meseleyi kavradı. Mahalli gelenekleri bildiğim için toprak dağıtımını tek başıma yapmıyordum. Yöre papazını da yanıma almalıydım. Reformun kanuni olup olmadığı konusunda kuşkuları olan köylülere böylece güven verebilirdim. İlk toprak alan köylülerden biri 15 yaşındaki Günter Pries oldu. Büyüdü ve 1960'da kooperatife girdi."

1940'ların sonu ve 1950'lerin başındaki demokratik reformlar Demokratik Alman Cumhuriyeti için artık tarih oldu. Junkerlerin topraklarının köylülere dağıtılması eğitim reformu, büyük şirketlerin tasfiyesi, Nazi devlet mekanizması ve yönetim yapısının temizlenmesi kolay değildi.

Ama Alman topraklarından artık bir savaş daha çıkmamasını sağlamanın da başka yolu yoktu.

Savaştan önce Mecklenburg'un nüfusu 900.000'idi. Ancak 1945'te, Potsdam kararlarınca bölgeye yeni gelenler yüzünden iki milyonu aştı. Yeni gelenler uzun süre huzursuz yaşadılar. Örneğin birine bölgede 7 hektarlık arazi verilmişti. Ama o Doğu Prusya'da bıraktığı 70 hektarlık toprağını istiyordu. Şu anda F.Almanya'da hâlâ eski topraklarını geri almak rüyasında olanlar var. Oysa Demokratik Alman Cumhuriyetinde artık böyle bir istek duyan yok.

(Devamı 9. sayfada)